Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny 2026/2027

Zespołu Szkół Publicznych w Rymanowie

W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
- o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał.

Jan Paweł II

Charakterystyka programu

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
- Statut Zespołu Szkół Publicznych w Rymanowie.
- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania.
- Standardy Ochrony Małoletnich.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny – zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych;

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany również na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychostymulujących, uzależnień behawioralnych, poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów oraz ich rodziców;
- wyników wywiadów z nauczycielami;
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora;
- ewaluacji wcześniejszego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025/2026;
- wniosków i analiz z pracy wychowawców;
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

WPROWADZENIE

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Publicznych w Rymanowie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikającej z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na złożeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Najważniejszą jednak rolę w procesie wychowania pełnią rodzice. Są oni pierwszymi wychowawcami swoich dzieci a nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest spójny z zatwierdzonym szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób dążenia do osiągania celów kształcenia oraz realizacji zadań wychowawczych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Uwzględnia także kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podstawowym celem niniejszego Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie;
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrektor, Rada rodziców, Samorząd uczniowski);
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

I. Misja szkoły

Misją Szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także profilaktyka zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Sylwetka absolwenta

Celem Zespołu Szkół Publicznych w Rymanowie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz do podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności;
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia;
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych;
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne;
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19);
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego;
- jest tolerancyjny;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne;
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny;
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego;
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych);
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy;
- jest odporny na niepowodzenia;
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole;
- przestrzega zasad zdrowego stylu życia.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym także w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych;
2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
3) **intelektualnej** – ukierunkowanej na poznawanie świata, zdobywanie wiedzy, uczenie się, rozwijanie zainteresowań i pasji,
4) **emocjonalnej** – ukierunkowanej na dojrzałe rozumienie i panowanie nad swoimi uczuciami i emocjami, radzenie sobie z trudnymi sytuacjami,
5) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia, wojna, powódź);
6) **patriotyczno – kulturowej** ukierunkowanej na kształtowanie miłości i przywiązania do ojczyzny, jedności i solidarności z własnym narodem, z szacunkiem dla innych narodów, sięganie do dziedzictwa kulturowego Europy,
7) **moralno-duchowej**– ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu

Zespół Szkół Publicznych w Rymanowie prowadzi działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną, terapeutyczną i profilaktyczną wśród dzieci przedszkolnych, uczniów Szkoły Podstawowej, uczniów Liceum Ogólnokształcącego, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu , a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę" mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków *(patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego").*

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020,
2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji;
5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- zaznajomienie z zasadami ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, e-papierosów, alkoholu i narkotyków)- zadanie wynikające z wniosków z ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego 2024/2025
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji, Sztucznej Inteligencji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,

- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z psychologiem szkolnym, pedagogiem specjalnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły –psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny *(patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego"),*
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwala go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz depresją,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- opracowują tematy godzin wychowawczych;
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami – uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w izolacji w stanie epidemii COVID-19,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,

- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. **Zespół wychowawców:**
   - opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
   - analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
   - ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
   - przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
   - uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

6. **Psycholog szkolny/pedagog specjalny/ inni specjaliści:**
   - diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
   - uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
   - zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
   - współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
   - zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
   - współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
   - współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- wspiera nauczycieli , wychowawców, specjalistów pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

7. **Rodzice:**
   - współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
   - uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
   - uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
   - uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
   - zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
   - współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
   - dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
   - Rada Rodziców – uchwala w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
8. **Samorząd uczniowski**:
   - jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
   - uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
   - uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
   - współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
   - prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
   - reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
   - propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,

- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

9. Psychospołeczna diagnoza środowiska szkolnego*:*

Co roku przeprowadzana jest w szkole diagnoza środowiska szkolnego poprzez : ankietowanie uczniów, ankietowanie rodziców , ankietowanie nauczycieli, obserwację zachowania uczniów w czasie lekcji i na przerwach, wywiady, rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami, dyrektorem, specjalistami szkolnymi, nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły, analizę dokumentacji szkolnej, analizę osiągnięć szkolnych.

Opracowując Program Wychowawczo – Profilaktyczny pod uwagę zostały wzięte kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027:

1. **Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra** – tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. **Szkoła miejscem budowania odporności społecznej** – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. **Edukacja zdrowotna w szkole** – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. **Promowanie higieny cyfrowej i aktywności offline** – bezpieczne poruszanie się w sieci, krytyczne myślenie, odpowiedzialne korzystanie z AI oraz zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. **Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży** – ocena funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym oraz współpraca z rodzicami w edukacji, wychowaniu i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. **Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej** – wspieranie zdrowia psychicznego oraz pomoc w kryzysach psychicznych.

7. **Wspieranie świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych** – doradztwo zawodowe, promocja kształcenia zawodowego i upowszechnianie oferty wypracowanej z branżami.
8. **Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów** – kształcenie interdyscyplinarne, praca projektowa, ocenianie kształtujące i informacja zwrotna.

Uwzględniając kierunki polityki oświatowej na rok 2026/2027 zaplanowano następujące kierunki działań:

1. Wspieranie wdrażania Reformy26 „Kompas Jutra”

- Włączanie treści wychowawczo-profilaktycznych do planów pracy każdego nauczyciela
- Systematyczne reagowanie na bieżące problemy uczniów i dokumentowanie działań w teczkach ucznia
- Indywidualizacja wymagań dla uczniów z opiniami/orzeczeniami PPP

2. Budowanie odporności społecznej i postaw obywatelskich

- Uroczystości patriotyczne, działania regionalne, projekty obywatelskie
- Kształtowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych
- Wzmacnianie kultury dialogu, współpracy i szacunku w społeczności szkolnej

3. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia

- Programy zdrowotne: „Trzymaj formę”, „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, profilaktyka czerniaka, fluoryzacja
- Psychoedukacja dotycząca zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem, emocjami
- Monitorowanie czynników ryzyka zdrowotnego (BMI, higiena, dojrzewanie)

4. Higiena cyfrowa, bezpieczeństwo w sieci i odpowiedzialne korzystanie z AI

- Zajęcia o bezpiecznym korzystaniu z Internetu, cyberprzemocy i ochronie danych
- Krytyczna ocena treści generowanych przez AI oraz zasady samodzielnej pracy
- Równowaga online/offline, edukacja o zagrożeniach cyfrowych

5. Rozpoznawanie potrzeb uczniów i współpraca z rodzicami

- Diagnoza potrzeb uczniów, czynników ryzyka i chroniących na początku roku
- Konsultacje z rodzicami, warsztaty o adolescencji, granicach i zachowaniach ryzykownych
- Wczesne reagowanie na trudności wychowawcze i kryzysy psychiczne

6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej

- Zajęcia o agresji, przemocy, bullyingu, cyberprzemocy, odpowiedzialności prawnej
- Trening kontroli złości, strategie rozwiązywania konfliktów, asertywność
- Profilaktyka zachowań ryzykownych: substancje psychoaktywne, presja grupy

7. Wspieranie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Doradztwo zawodowe, projekty edukacyjne, współpraca z instytucjami lokalnymi
- Rozwijanie poczucia sprawczości, samooceny i odpowiedzialności uczniów

8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej

- Praca projektowa, interdyscyplinarne działania, rozwijanie zainteresowań
- Kształtowanie umiejętności uczenia się, planowania pracy, samooceny

9. Określono zadania edukacji zdrowotnej i zadania profilaktyczne, takie jak:

- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania się ,
- funkcjonowanie młodych ludzi w świecie wirtualnym ,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom ,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem w celu wzmacniania zdrowia psychicznego uczniów.

10. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Na podstawie przeprowadzonych ankiet ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok 2024/2025 stwierdza się:

Czynniki ryzyka:

- brak autorytetu,
- problem przemocy i hejtu,
- niska samoocena,
- uzależnienie od e-papierosów, alkoholu i dopalaczy
- uzależnienie od telefonu, mediów społecznościowych i gier komputerowych
- nieumiejętność radzenia sobie ze stresem,
- niekonsekwencja rodziców,
- niska skuteczność rodziców,
- brak utrwalonych norm dotyczących higieny osobistej,
- podatność na wpływy
- negatywna presja rówieśnicza,

- trudności w nauce,
- brak prawidłowych zasad i norm społeczno – moralnych,
- brak umiejętności spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny.

Czynniki chroniące:

- silna więź w rodzinie i poczucie bezpieczeństwa,
- budowanie zasobów dotyczących poczucia własnej wartości, pewności siebie, poczucia sprawczości, samoakceptacji, asertywności,
- dobre relacje interpersonalne,
- istnienie dobrych wzorców osobowych,
- integracja z grupą rówieśniczą,
- dezaprobata dla zachowań ryzykownych i szkodliwych społecznie,
- umiejętność radzenia sobie z sytuacjami trudnymi,
- konstruktywne zainteresowania i zajęcia pozalekcyjne,
- zainteresowanie własnym rozwojem, zdrowym stylem życia,
- dobry klimat współpracy między rodzicami/opiekunami prawnymi a szkołą,
- nawyk aktywnego wypoczynku

Program wychowawczo-profilaktyczny dla Zespołu Szkół Publicznych w Rymanowie

w roku szkolnym 2026/2027 obejmuje następujące wymiary:

✓PROFILAKTYKA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

✓ROZWÓJ INTELEKTUALNY I EMOCJONALNY

✓WARTOŚCI UNIWERSALNE I ROLE SPOŁECZNE

✓PROFILAKTYKA ZDROWIA FIZYCZNEGO

✓WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

✓EDUKACJA EKOLOGICZNA

✔EDUKACJA ZDROWOTNA

✓POMOC UCZNIOM Z UKRAINY

Profilaktyka zdrowia psychicznego

Wymiar profilaktyki zdrowia psychicznego uczniów skupia się na promocji i ochronie zdrowia psychicznego w szkole. Prowadzone działania powinny być kompleksowe, spójne, w pełnie świadome i przemyślane.

Cele programu:

1. Zrozumienie czym jest zdrowie psychiczne, jakie są normy, w jaki sposób zauważać odstępstwa od normy oraz jakie działania podejmować w sytuacji ich pojawienia się;
2. Uświadomienie sobie wpływu pandemii Covid-19 na zdrowie fizyczne i psychiczne młodych ludzi;
3. Świadomość zmian jakie przyniosła transformacja oraz konieczność zmiany trybu nauczania z formy bezpośredniej na online;
4. Kreowanie bardziej pozytywnego, sprzyjającego środowiska do pracy i nauki w szkole;
5. Budowanie dobrzej relacji między nauczycielami a uczniami;
6. Zrozumienia zjawiska depresji oraz jej odmian, jak również innych zaburzeń psychicznych;
7. Ochrona uczniów przed problemami związanymi z szeroko rozumianym zdrowiem psychicznym, skupianie się na strategiach proaktywnych;
8. Promowanie higieny cyfrowej i offline;
9. Trening radzenia sobie z konfliktami (w tym mediacje rówieśnicze), przepracowywanie silnych emocji;
10. Rozwijanie zdolności empatii dla siebie i innych;
11. Budowanie gotowości wśród uczniów do zgłaszania niepokojących zachowań czy wypowiedzi prezentowanych przez kolegów, rozwijanie prawidłowego rozumienia „lojalności przyjacielskiej”;
12. Nabycie umiejętności dbania o swoje zasoby; zdolność 'odcinania się' od środowisk toksycznych;
13. Odczarowanie wizerunku psychologa oraz psychiatry
14. Wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami
15. Budowanie prawidłowych relacji międzyosobowych

16. Potrzeba wyrażania uczuć oraz formowanie postawy otwartości i zaufania do najbliższych
17. Rozwijanie kompetencji emocjonalnych i społecznych, rozpoznawanie emocji i sygnałów przeciążenia, radzenie sobie ze stresem, wzmacnianie samooceny i sprawczości oraz wiedza o tym, kiedy i gdzie szukać pomocy.

Rozwój intelektualny

Wymiar rozwoju intelektualnego uczniów skupia się na budowaniu intelektu i rozwoju intelektualnego uczniów. Działania w tym wymiarze powinny być zaplanowane w należyty logiczny sposób.

Cele programu w obszarze intelektualnym:

1. Wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości i umiejętności
2. Zwrócenie szczególnej uwagi na nauczanie historii, poznanie polskiej kultury, edukację patriotyczną, dziedzictwo cywilizacyjne Europy.
3. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów. Odkrywanie indywidualności.
4. Monitorowanie/wspieranie uczniów wykazujących trudności w nauce, motywowanie do nauki.
5. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych (szkolnych kołach zainteresowań i innych formach aktywności).
6. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
7. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.
8. Wspieranie uczniów uzdolnionych poprzez koła zainteresowań, konsultacje i indywidualne ścieżki rozwoju.
9. Prowadzenie zajęć rozwijających kreatywność, wyobraźnię i twórcze rozwiązywanie problemów.
10. Budowanie/umacnianie pozytywnego stosunku do szkoły i do obowiązków szkolnych.
11. Budowanie/wspieranie postawy ukierunkowanej na osiąganie celu.
12. Wsparcie dla uczniów w dokonywaniu wyborów zawodowych

Rozwój emocjonalny

Podstawą rozwoju emocjonalnego jest zdolność to rozpoznawania i nazywania własnych emocji oraz tych pojawiających się u innych osób. To również zdolność do wyrażania swoich emocji w sposób odpowiedni do danej sytuacji, ale również akceptowalny społecznie bez łamania ustalonych zasad.

Cele programu w obszarze emocjonalnym

Obszar rozwoju emocjonalnego:

- kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- przeprowadzenie zajęć psycho-edukacyjnych na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji;
- przeprowadzenie zajęć o poczuciu własnej wartości;
- rozwijanie umiejętności dobrego komunikowania się.

Wartości uniwersalne i role społeczne

„Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych”. Jest to jeden z kierunków wchodzący w skład podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027 - pkt. 3.
Kształtowanie u uczniów postaw wrażliwości, empatii i dobro jest działaniem, które pozwala na prawidłowy rozwój młodego człowieka w rodzinie, społeczności szkolnej lokalnej- dzięki której będzie w stanie dostrzegać wartość jaką jest człowiek a tym samym dbać aby w sobie i w rówieśnikach pielęgnować kształtowane wartości i postawy.

Cele programu:

1. Rola wartości w nauczaniu i w wychowaniu dzieci i młodzieży
2. Analiza wartości szczególnie ważnych dla społeczności szkolnej
3. Zwiększenie wrażliwości uczniów na prawdę i dobro. Wypracowanie postaw tolerancyjności.
4. Uwrażliwienie uczniów na wartość roli społecznych.
5. Uwrażliwienie uczniów na wartość pokoju zarówno w wymiarze środowiska w którym żyją, jak również w wymiarze kraju i Europy.

Profilaktyka zdrowia fizycznego

Zdrowy tryb życia jest obecnie bardziej niż aktualnym tematem, który wymaga znacznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Na zdrowy tryb życia składa się miedzy innymi: zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna. Są one niezwykle ważną składową i warunkiem do uzyskania prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Przekładają się również na osiągane przez niego wyniki w nauce.

Cele programu:

Szkolna edukacja zdrowotna jest jednym z priorytetów działalności szkoły. Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia" ma na celu:

1. Pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
2. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
3. Kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
4. Wdrażanie zajęć przez wychowawców sprzyjające postawy prozdrowotne,
5. Promowanie regularnego uprawiania sportu,
6. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych, chorób wenerycznych,
7. Uświadamianie problemu depresji.
8. Zwiększanie świadomości uczniów na temat zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem,
9. Kształtowanie codziennych nawyków prozdrowotnych - aktywność fizyczna, sen i regeneracja, higiena, nawodnienie, racjonalne odżywianie i profilaktyka chorób. Uczniowie uczą się również krytycznie oceniać informacje o zdrowiu i dokonywać świadomych wyborów.

Współpraca z rodzicami

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny bazuje na wytworzonych relacjach pomiędzy nauczycielami, pedagogami szkolnymi, a rodzicami dzieci, ich opiekunami.

Jedynie odpowiednia współpraca, partnerskie działanie jest w stanie przynieść założone wcześniej działania wychowawcze. Z tego powodu tak niezmierne ważne jest kładzenie dużego nacisku na relacje pomiędzy dorosłymi, wzajemne zrozumienie oraz zaufanie.

Postulat wspieranie rodziny w roli wychowawczej wynika nie tylko z pandemii, ale będącego także rezultatem cywilizacyjnych przemian, stał się wyzwaniem umocowanym w tegorocznych kierunkach polityki oświatowej państwa.

Cele programu:

1. Zapoznanie się z oczekiwaniami rodziców oraz nauczycieli.
2. Rozwijanie poczucia współodpowiedzialności rodziców za efekty pracy szkoły.
3. Kształtowanie u rodziców postawy odpowiedzialności za proces wychowawczy dzieci.
4. Doskonalenie form wzajemnej współpracy, integracja wszystkich podmiotów szkoły.
5. Zwiększenie zaangażowania rodziców w realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły.
6. Angażowanie rodziców we wspólne przedsięwzięcia klasowe i szkolne.
7. Wzmacnianie więzi rodzinnych pomiędzy dziećmi a rodzicami.
8. Ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka. Wnoszenie pozytywnego wkładu w życie swojej rodziny
9. Wzmacnianie komunikacji w rodzinie
10. Rozwijanie świadomości funkcji rodziny a w szczególności psychiczno-uczuciowej

11. Współpraca z rodzicami - szkoła i rodzina wspólnie wspierają zdrowe nawyki, dobrostan psychiczny, bezpieczne korzystanie z technologii, przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym oraz rozwój prawidłowych relacji; współpraca ma charakter informacyjny i wspierający, z poszanowaniem prywatności ucznia.

W zakresie współpracy z rodzicami uczniów Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego uwzględniono, następujące wnioski z ankiety ewaluacyjnej Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok 2026/2027 dla rodziców:

- wzmacniać pozytywne relacje rówieśnicze;
- wskazywać konstruktywne formy spędzania wolnego czasu bez technologii informacyjno-komunikacyjnej;
- wzmacniać koncentrację przez odpowiednie metody i formy;
- reagowanie przez nauczycieli, psychologa szkolnego, pedagoga szkolnego na wszelkie sygnały przemocy rówieśniczej w sieci;
- wzajemne zrozumienie i poszanowanie;
- wspólna rozmowa i realizacja przedsięwzięć angażujących zarówno młodzież jak i rodziców np. wspólne ognisko, wycieczka lub pomoc osobom starszym;
- w razie potrzeby możliwość indywidualnych spotkań;
- obustronne traktowanie się z zaufaniem;
- monitorować zachowania trudne w klasach/na tle szkoły oraz rozwiązywać problemy na bieżąco, bez zwłoki w zespole rodzic-specjaliści -uczeń;
- monitorować sytuację uczniów izolowanych i szykanowanych przez koleżanki i kolegów z klasy;
- mobilizować młodzież do systematyczności, uświadamianie szkodliwości używek dla organizmu, przeciwdziałanie zachowaniom przemocowym wśród młodzieży;
- wysłuchiwać uczniów jeżeli mają jakiś problem traktowanie wszystkich równo;
- warsztaty dla młodzieży o tym, że słowa potrafią ranić, nie tylko przemoc fizyczna;
- ukierunkowywanie na osiągnięcie pełnej dojrzałości w 4 sferach fizycznej psychicznej społecznej i duchowej.
- większa współpraca z rodzicami, uświadamianie rodziców jak ważna jest relacja z dzieckiem i pomoc rodzicom w budowaniu takiej relacji przez spotkania nie tylko z uczniami, ale i indywidualne spotkania z rodzicami uczniów, którzy szukają pomocy u psychologa szkolnego;
- pomoc w odnalezieniu zdolności, mocnej strony ucznia i pomoc w rozwoju tych zdolności.

- pomoc w kształtowaniu samodzielności oraz odpowiedzialności u uczniów.

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

Wpajanie szacunku do natury, zrozumienie zachodzących w niej procesów oraz konsekwencji działalności człowieka. Duże znaczenie w podjętych działaniach ma wypracowanie nawyków dbałości o środowisko naturalne oraz sposobów codziennego funkcjonowania w zgodzie z naturą.

Cele programu:

1. Podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii na przedmiotach szkolnych, tj. plastyka, technika, geografia, chemia, biologia, etyka, języki obce, zajęcia świetlicowe oraz podstawy przedsiębiorczości.
2. Zwiększanie świadomości uczniów oraz podnoszących ich umiejętności poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o tematyce ekologicznej;
3. Nawiązanie współpracy z fundacjami oraz organizacjami ekologicznymi;
4. Popularyzacja aktywności proekologicznych, tj. udział w kampaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, w zgodzie z otaczającym światem oraz promowanie takich zachowań u innych.

Pomoc uczniom z Ukrainy

W związku z obecną sytuacją w Ukrainie uczniowie zza wschodniej granicy mogą kontynuować naukę w naszym kraju. Wojna i związane z nią przybycie mieszkańców Ukrainy doprowadziło do podjęcia odpowiednich działań dotyczących kontynuowania nauki szkolnej dzieci i młodzieży. Dlatego też na podstawie: *Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy* Program profilaktyczno-wychowawczy szkoły rozszerza się o nowy wymiar – *Utworzenie nowych okoliczności związanych*

przyjęciem do szkoły uczniów z Ukrainy. Ponadto dodano *Działania podejmowane w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniów w sytuacji kryzysowej wywołanej wojną w Ukrainie.*

Cele programu:

Ułatwienie uczniom z Ukrainy integracji w polskiej szkole, pomoc w nauce oraz utworzenie poczucia bezpieczeństwa w nowej sytuacji ma na celu:

1. Kształtowanie pozytywnych postaw i tolerancji polskich uczniów wobec kolegów z Ukrainy;
2. Pomoc uczniom z Ukrainy w adaptacji do nowych warunków szkolnych;
3. Wspieranie uczniów z Ukrainy - mających traumę związaną z wojną;
4. Budowanie nowej społeczności polsko-ukraińskiej;
5. Pomoc w nauce i opanowaniu podstawowych treści programowych;
6. Pomoc na rzecz osób z Ukrainy.

Program wychowawczo-profilaktyczny dla społeczności

Szkoły Podstawowej w Rymanowie

w roku szkolnym 2026/2027

Kształtowanie rozwijającej się osobowości ucznia w wymiarze:

Profilaktyki zdrowia psychicznego

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin	Odbiorca
1. Tworzenie przyjaznej atmosfery w szkole zapewniającej uczniom poczucie bezpieczeństwa, przynależności, akceptacji. 2. Rozwijanie kompetencji	- lekcje wychowawcze - spotkania z psychologiem - spotkania z policjantem - narzędzia diagnostyczne - szkolenia, warsztaty - dramy - e-lekcje	Dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele	IX - VI	**Uczniowie**

emocjonalnych i społecznych uczniów. 3. Rozwijanie gotowości uczniów do proszenia o pomoc i zgłaszania wszelkich form przemocy w szkole. 4. Uwrażliwianie uczniów na problemy rówieśników związane ze zdrowiem psychicznym. **5.** Propagowanie zdrowia psychicznego, szczególnie w kontekście psychologicznych konsekwencji izolacji oraz innych problemów wynikających z pandemii COVID-19.	**OBOWIĄZKOWE DZIAŁANIA DLA WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI:** o zainteresowanie codziennymi przeżyciami uczniów i ich kondycją psychiczną - podczas bieżącej pracy np. lekcja może rozpocząć się od pytania: „Jak samopoczucie?”. W przypadku zaobserwowania wszelkich niepokojących sygnałów należy bezzwłocznie poinformować wychowawcę/psychologa/rodziców, o ukazywanie uczniom korzyści wynikających z dzielenia się problemami i przyjmowania pomocy, udzielanie uczniom wsparcia emocjonalnego oraz informacyjnego; o wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji, lęku lub obniżenia kondycji psychicznej - indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń, o zajęcia reintegracyjne (których celem jest zwiększenie poczucia więzi ze szkołą oraz przynależności do zespołu klasowego, konspekty zajęć dla różnych grup wiekowych znajdują się m.in. na stronie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miejscu Piastowym), o prowadzenie pogadanek z uczniami na temat wpływu sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 na ich funkcjonowanie w szkole (m.in. świadomość braków programowych, osłabione relacje rówieśnicze) oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą;

6. Profilaktyka uzależnień i zagrożeń, w tym zachowań autodestrukcyjnych. **7.** Eliminowanie wszelkich symptomów przemocy psychicznej (m.in. wyzwiska, krytyka, plotki, wykluczenie z grupy) oraz przemocy fizycznej (m.in. stosowanie siły we wzajemnych relacjach). **8.** Dbanie o bezpieczeństwo w szkole, w drodze do szkoły oraz poza jej obiektem.	o rozmowy na temat sposobów radzenia sobie w potencjalnej sytuacji ponownej izolacji (np. organizowanie czasu wolnego, motywowanie się do nauki, poprawianie sobie samopoczucia, nawiązywanie relacji, wykorzystując różne środki komunikacji), o budowanie poczucia własnej wartości (poprzez częste pochwały słowne, pozytywne uwagi), o rozwijanie prawidłowej interpretacji niepowodzeń (na bieżąco podczas lekcji lub wykorzystując gotowe konspekty lekcji); o eliminowanie wszelkich symptomów przemocy psychicznej (m.in. wyzwiska, krytyka, plotki, wykluczenie z grupy) oraz przemocy fizycznej (m.in. stosowanie siły we wzajemnych relacjach). **PONADTO:** Wychowawcy przeprowadzają własną diagnozę problemów (na podstawie rozmów z uczniami, nauczycielami, obserwacji zachowania poszczególnych uczniów oraz procesów grupowych) występujących wśród uczniów z jego klasy, a następnie spośród zamieszczonych poniżej propozycji wybierają te, które są najbardziej adekwatne do zaobserwowanych trudności: o rozwijanie asertywności (wykorzystywanie przykładów z życia, pogadanki z uczniami, posługiwanie się gotowymi konspektami zajęć zamieszczonymi w Internecie lub opracowywanie autorskich lekcji), o stymulowanie zdrowej interpretacji otaczającej nas rzeczywistości (opracowany przez psychologa szkolnego konspekt zajęć „Co się kryje w naszych myślach?"– do wglądu dla chętnych, dedykowany uczniów klas VI-VIII), o rozwijanie empatii i dostrzegania innych ludzi (podczas bieżącej pracy na lekcjach, z wykorzystaniem konspektów zajęć opracowanych przez psychologa szkolnego lub własnego autorstwa), o rozwijanie tolerancji uczniów na zachowania rówieśników, u których zdiagnozowano różne zaburzenia i choroby (np. zaburzenia ze spektrum autyzmu, ADHD), poprzez dostarczanie im fachowej wiedzy i wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania, o prowadzenie umiejętnej komunikacji, dialogu, argumentowania w sytuacji konfliktu, przyjmowania konstruktywnej informacji zwrotnej. Uczniowie wypracowują standardy komunikacyjne, wiedzą jakie są ich bariery w komunikacji. Zajęcia mają na celu również zwiększenie uczniowskiej niezależności oraz odporności na presje środowiskową (podczas bieżącej pracy na lekcjach, z wykorzystaniem konspektów zajęć opracowanych przez psychologa szkolnego lub innych

	specjalistów - dobierając konspekt do problemów prezentowanych przez uczniów w danej klasie np. zajęcia prowadzone w formie dramy mogą pokazywać prawdziwe bądź wyreżyserowane zachowania problemowe oraz towarzyszące im emocje. Zadaniem uczniów jest wcielenie się w wyznaczone rolę oraz w konstruktywny i spokojny sposób rozwiązanie sytuacji problemowej. Początkowo uczniowie pracują w parach, jednakże na koniec jedna para obserwowana jest przez resztę klasy, ma prawo udzielania swojego, dodatkowego feedbacku do zaobserwowanej sytuacji, o rozwijanie inteligencji emocjonalnej (uczniowie rozpoznają emocje, potrafią nazwać przeżywane przez siebie emocje, wiedzą, że wszystkie emocje są „dobre i przydatne", są świadomi, że ekspresja sposoby wyrażania emocji mogą być zgodne lub niezgodne z normami przyjętymi w społeczeństwie), o rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem szkolnym, społecznym, zaprezentowanie wielu form radzenia ze stresem oraz umiejętnego wyciszania się. Proponowane formy zajęć: joga, ćwiczenia medytacyjne, medytacja przez taniec, zapoznanie się z metodą Schultza, Jacobsona, o przeprowadzanie pogadanek dotyczących zagrożeń związanych z intensyfikacją korzystania z mediów społecznościowych, zjawiska agresji i przemocy w mediach społecznościowych oraz pojawiającym się problemom zdrowotnym (tj. otyłość, nabyte wady postawy, utrzymywanie odpowiedniej higieny ciała) oraz psychologicznym (tj. fizyczne odseparowanie od rówieśników), o treningi umiejętności społecznych w przypadku uczniów prezentujących deficyty społeczne lub zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym (rozwijanie umiejętności współpracy w parach, grupach podczas angażowanie uczniów w projekty, prace umysłową na lekcji), o inne działania adekwatne do wyników diagnozy wychowawcy. **<u>ZAPLANOWANE DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:</u>** ● spotkania w klasach- podczas spotkania psycholog opowieści o swojej pracy, metodach, formach pracy oraz o tym, kto może się do niego zgłosić. Rozmowa o terapii w nurcie pozytywnym, która pomoże 'odczarować' obecny, dość nieodpowiedni i mało pozytywny obraz psychologa i terapii psychologicznej, ● wyposażanie uczniów w sposoby reagowania w przypadku osób prezentujących niepokojące wypowiedzi czy zachowania (korzystanie ze specjalistycznego wsparcia) – w tym samouszkodzenia, myśli rezygnacyjne czy samobójcze oraz tendencje samobójcze, ● psycholog szkolny zorganizuje „kącik psychologiczny", którego celem będzie poszerzanie wiedzy z zakresu najczęściej występujących problemów wśród dzieci i młodzieży: o 5-11 październik - Europejski Tydzień Świadomości Dysleksji,

	o 10 październik – Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, o listopad - przemoc rówieśnicza, o grudzień – uzależnienia od telefonu, o styczeń – zaburzenia lękowe, o 23 luty – Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją, o 18 marzec – Europejski Dzień Mózgu, o 21 marzec - Światowy Dzień Zespołu Downa**,** o 2 kwiecień – Dzień Świadomości Autyzmu, o 7 kwiecień – Światowy Dzień Chorego Psychicznie, o 5 maj – Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, o 6 maj - Światowy Dzień Walki z Anoreksją, o czerwiec – uzależnienia od substancji psychoaktywnych. ● mediator szkolny przeprowadza warsztaty z mediacji rówieśniczych i kształci mediatorów rówieśniczych, ● wsparcie i opieka psychologa nad uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, zagrożonymi uzależnieniami, doświadczającymi przemocy, „hejtu”, ● wspieranie uczniów prezentujących nieprawidłowości w sferze psychicznej (objawy zaburzeń odżywiania, zaburzeń nastroju, myśli samobójczych, zachowania autoagresywne itp.), ● leczenie zaburzeń psychicznych (prowadzenie terapii psychologicznej i psychoterapii poznawczo-behawioralnej), ● przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem problemów psychologicznych bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych m.in. z przemocą i agresją i/lub cyberprzemocą w szkole – badanie przygotowuje psycholog wraz z zespołem ds. Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, ● realizacja zajęć profilaktycznych poświęconych problematyce uzależnień (nikotynizm, e-papierosy, dopalacze, alkoholizm, narkomania, leki w celu odurzania się, telefon, hazard, gry komputerowe, Internet) na trzech poziomach: o zapobieganie pojawiania się problemów (m.in. rozwijanie świadomości wśród uczniów, obrazowanie mechanizmów powstawania uzależnień), o wczesna interwencja (podjęcie działań w przypadku uczniów z grupy ryzyka), o interwencja po wystąpieniu uzależnienia (podjęcie działań w przypadku ucznia uzależnionego). o

	<u>PONADTO:</u> ● Spotkania z policjantem dotyczące bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły, współpraca wszystkich osób i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w szkole i poza szkołą; ● Współpraca z PP-P, PCPR-em, kuratorami sądowymi, Policją.

1. Rozwijanie umiejętności zarządzanie sytuacją kryzysową. 2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, wiedzy na temat zaburzeń i chorób psychicznych oraz udzielania adekwatnej pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi itp. **3.** Nawiązanie współpracy z organizacjami, fundacjami.	- szkolenia - spotkania ZOOM - opracowane materiały informacyjne	Dyrektor, psycholog szkolny	IX - VI	**<u>Nauczyciele, Wychowawcy</u>**
	Zagadnienia: 1. Rozmowy z nauczycielami mające na celu rozwijanie zdolności do reagowania i zarządzania w sytuacjach trudnych, kryzysowych(zaznajomienie z przebiegiem i planem postępowania w sytuacji kryzysowej). Nauczyciel zna szkolne procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych obowiązujące w Zespole Szkół Publicznych w Rymanowie. **Z uwagi na coraz liczniej zgłaszane przez naszych uczniów myśli i zachowania wskazujące na ryzyko popełnienia przez nich samobójstwa:** **W sytuacji wypowiedzenia przez ucznia na terenie szkoły myśli rezygnacyjnych czy samobójczych i/lub tendencji samobójczych:** ● zadbanie o bezpieczną przestrzeń do rozmowy; ● okazanie troski i aktywne słuchanie; ● rekomendowane jest zadawanie bezpośrednich pytań: „Czy masz myśli samobójcze?”, „Czy planujesz się zabić?” ; ● unikanie moralizowania czy dyskusji na temat złych stron samobójstwa („to nic nie zmieni”, „jak się poczują Twoi rodzice?”); ● zapewnienie, że myśli samobójcze nie są lekceważone, pokazanie pewności siebie, wiary w przyszłość i determinacji w znalezieniu rozwiązania; ● wstępna diagnoza przyczyny (analiza sytuacji rodzinnej – czy uczeń ma wsparcie, z kim rozmawia o problemach); ● poinformowanie Dyrektora, psychologa szkolnego;			

	● bezzwłoczne poinformowanie rodziców oraz podjęcie decyzji o tym, czy należy wzywać pogotowie ratunkowe, czy informować lekarza prowadzącego lub psychoterapeutę – wnioski z przeprowadzonej interwencji sporządzamy na piśmie – dbamy o to, aby podpisał się rodzic; ● rodzic może zdecydować, że sam przetransportuje dziecko do szpitala (komfort, bezpieczne warunki) – wtedy koniecznie deklaruje to na piśmie; ● jeżeli nie, to wzywamy pogotowie; ● upewnienie się, że dziecku zapewniono adekwatną pomoc; ● rozmowa z uczniami klasy po konsultacji z Dyrektorem Szkoły. Informowanie o stanie zdrowia kolegi – po zgodzie rodziców (na piśmie); ● po powrocie ucznia do szkoły zapewnienie mu poczucia bezpieczeństwa; ● dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz obligatoryjna obserwacja ucznia przez wszystkich nauczycieli. **W sytuacji próby samobójczej:** ● bezzwłoczne zawiadomienie Dyrektora Szkoły, pogotowia ratunkowego i rodziców; ● zawiadomienie psychologa szkolnego; ● jeśli jest taka możliwość, to przeprowadzenie ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce i tam oczekiwanie na zespół medyczny. 2. Podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych wśród uczniów. 3. Podnoszenie kompetencji z zakresu wiedzy na temat problemów emocjonalnych, z którymi zmagają się uczniowie ZSP w Rymanowie w obecnym czasie itp. 4. Wyposażanie nauczycieli w wiedzę niezbędną do pracy z uczniem realizującym kształcenie specjalne, z uwagi na różne niepełnosprawności, lub uczniem z różnymi problemami natury emocjonalnej. Psycholog szkolny opracowuje program pracy z konkretnym uczniem i informuje o nim nauczycieli. 5. Rozwijanie wiedzy nauczycieli w zakresie rozpoznawania wśród uczniów pierwszych objawów rożnych zaburzeń i chorób psychicznych, jak również uzależnień oraz rozwijanie wśród nich umiejętności radzenia sobie np. nauczyciele rozumieją czym jest depresja oraz potrafią rozpoznać stany depresyjne; wiedzą jakie emocje mogą towarzyszyć osobie w depresji; znają punkty zapalne; świadomi są możliwych konsekwencji wynikających z przeżywania stanów depresyjnych oraz ograniczeń. 6. Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne dla uczniów cierpiących na różne zaburzenia i choroby psychiczne itp. 7. Nauczyciele podnoszą swoje umiejętności wychowawcze oraz relacyjne i komunikacyjne w trójkącie dziecko-rodzic-nauczyciel (wychowawca).

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">8. Nauczyciel, wychowawca wspólnie z psychologiem szkolnym podejmują się diagnozy i interpretacji problemów uczniów, nieporozumień klasowych, konfliktów oraz przemocy rówieśniczej;
9. Podczas Rad Pedagogicznych omawiane są sposoby pracy z uczniem z trudnościami wychowawczymi oraz edukacyjnymi, wymagającym innego podejścia dydaktyczno-wychowawczego;
10. Nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami oferującymi wsparcie psychologiczne w momentach trudnych. Przykładowe organizacje: Instytut Edukacji Pozytywnej, Fundacja ISKIERKA, PPA - PolishPsychologists' Association, Fundacja Razem, Fundacja „Tumbopomaga”, Fundacja Nagle Sami, FRIPP - Fundacja Rozwoju i Promocji Psychoterapii, itp.
11. Efektywność świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest jednym z ważniejszych zagadnień i wymogów stawianych przez pedagogami szkolnymi. Badanie proponowane przez ECRK pomoże sprawdzić, czy poziom świadczonej pomocy jest obecnie wystarczający.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców, rozwijania u dzieci motywacji do nauki oraz prezentowania pożądanych społecznie postaw.

2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie wiedzy na temat zespołu Aspergera oraz innych problemów, z którymi zmagają się uczniowie ZSP w Rymanowie itp.

3. Wzmocnienie relacji i komunikacji na linii uczeń-nauczyciel-rodzic.</td><td>- szkolenia podczas wywiadówek
- materiały informacyjne przesyłane na e-dziennik
- ulotki opracowane ORE</td><td>Dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy</td><td>IX-VIII</td><td><u>Rodzice/ opiekunowie dzieci</u></td></tr>
<tr><td colspan="4">Propozycje:

1. Przesyłanie rodzicom materiałów dotyczących kompetencji rodzicielskich, sposobów motywowania dzieci do nauki, wypracowywania pożądanych społecznie postaw.

2. Podczas spotkań i zebrań z rodzicami - praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych.

3. Podkreślanie wartości relacji i spójności oddziaływań dom-szkoła, wzmacnianie komunikacji na linii uczeń-nauczyciel-rodzic.

4. Psycholog przedstawi rodzicom, z czym zmagają się m.in. dzieci z zespołem Aspergera. Zostaną oni wyposażeni w przykłady sposobów prowadzenia rozmów z dziećmi (z uwagi na to, że dzieci z tą diagnozą są uczniami ZSP w Rymanowie).</td></tr>
</table>

	5. Działania ukierunkowane na eliminowanie czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, szkolnych oraz środowiskowych) oraz wzmacnianie czynników chroniących, budujących odporność emocjonalną dzieci i młodzieży.

Intelektualna i emocjonalna

Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Odbiorca
Predyspozycje, uzdolnienia, wiadomości i umiejętności				
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	– Obserwacje podczas bieżącej pracy; – Analiza wyników sprawdzianów umiejętności i kompetencji; – Analiza konkursów; – Analiza wytworów twórczych; – Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta; – Tworzenie warunków do rozwijania i prezentowania osiągnięć: programy artystyczne, uroczystości szkolne, konkursy talentów, podczas lekcji; – Stosowanie aktywizujących metod pracy.	Nauczyciele Wychowawcy Psycholog Opiekunowie kółek i organizacji	- cały rok według potrzeb, - zgodnie z kalendarzem uroczystości szkolnych	wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● Zachęcanie i włączanie wszystkich uczniów do aktywnego udziału w różnego rodzaju uroczystościach szkolnych, programach; ● Prezentowanie talentów (muzycznych, wokalnych, recytatorskich, tanecznych, sportowych, konstrukcyjnych) uczniów na forum szkoły/gminy/województwa/kraju; ● Prezentowanie wytworów dzieci w gazetkach klasowych, galerii klasowej; ● Czas na swobodną twórczość plastyczną, techniczną podczas lekcji. Dawanie dziecku czasu na swobodną pracę, bez przymusu, ingerencji, inspirowanie różnymi materiałami (piosenki, opowiadania, narzędzia o różnych fakturach); ● Aktywność badawcza w poznaniu rzeczywistości, eksperymentowanie; ● Wykorzystywanie na lekcjach burzy mózgów, dyskusji.			

Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień i dokonywania właściwych wyborów związanych ze szkołą	– Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla klas 7-8 w wyborze szkoły ponadpodstawowej; – W ramach godziny wychowawczej rozmowy na ten temat; – Możliwość kontaktu z psychologiem.	Wychowawcy Psycholog Doradca zawodowy	Pierwszy semestr	Klasy 7 i 8
	Przykłady: ● Przeprowadzenie dla klas 7-8 SP zajęć mających na celu wsparcie w wyborze szkoły ponadpodstawowej; ● Wsparcie psychologa szkolnego (rozwianie obaw, rozwijanie i kształtowanie planów oraz marzeń).			
Wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości i umiejętności z akcentem na edukację patriotyczną oraz lekcje historii.	– Realizacja podstawowych wymagań programowych; – Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego; – Zapoznanie uczniów z dziedzictwem cywilizacyjnym Europy, szerzenie polskiej kultury oraz budowanie postaw patriotycznych.	Nauczyciele z poszczególnych przedmiotów	Początek września	Wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● Zajęcia wstępne z każdego przedmiotu, szczególnie dla nowych klas. (omówienie Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniana, omówienie wymagań/planu na dany rok szkolny) ● Wykorzystanie wycieczek szkolnych w przekazywaniu wiedzy z historii; ● Obchodzenie świąt narodowych, np., 11 listopada.			
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji,	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	Psycholog szkolny	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie

budowanie poczucia własnej wartości				
Kształcenie umiejętności rozpoznawania własnych emocji, czynieniu dobra	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce – wskazanie konkretnych zajęć	Psycholog szkolny Wychowawca	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie
Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, integrowanie zespołu klasowego, podnoszenie jakości relacji w szkole	Lekcje wychowawcze	Psycholog szkolny Wychowawcy klas Nauczyciele	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie
Trudności w nauce (diagnoza, wsparcie dla uczniów rodziców, nauczycieli)				
Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika.	− Diagnoza zjawiska; − Analiza dokumentów z poradni psychologiczno-pedagogicznej i zaleceń.	Psycholog Wychowawcy Nauczyciele	Cały rok według potrzeb	Wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce; ● Współpraca nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem w celu ustalenia spójnych działań, wsparcia dla uczniów przejawiających trudności w nauce.			

Pedagogizacja nauczycieli: a) Na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.	− spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; − szkolenie/ e-szkolenie.	Specjaliści w ramach szkolenia , Pracownicy poradni, Psycholog, Nauczyciele	Cały rok według potrzeb	Wszyscy nauczyciele
	Przykłady: ● utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia oraz z psychologiem szkolnym; ● prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia; ● obserwacja/analiza zachowania się uczniów w szkole po okresie nauki zdalnej (strategie radzenia sobie, nastrój, relacje z rówieśnikami)			
Nawiązanie lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.	− Spotkania rodziców z wychowawcami; − Spotkania rodziców ze specjalistami (np. psycholog, logopeda); − Spotkania rodziców z nauczycielami prowadzącymi zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze; − Bieżące informowanie rodziców o postępach/trudnościach ucznia. − Możliwość uzyskania wsparcia/informacji/pomocy w ramach współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną; − Udostępnianie materiałów informacyjnych, szkoleniowych;	Wychowawcy, Nauczyciele Psycholog Logopeda Pracownicy Poradni	Cały rok według potrzeb	Rodzice uczniów

Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.		Przykłady: ● dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika; ● nauczyciele/wychowawcy koncentrują się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami; ● wychowawcy/psycholog prowadzi z rodzicami rozmowy mające na celu przypomnienie/uświadomienie jak ważne jest aktywne uczestnictwo opiekunów w życiu szkolnym dziecka; ● wychowawca / psycholog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; ● wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów; ● szkoła na bieżąco informuje rodziców o udzielanym wsparciu, formie tego wsparcia, zakresie.		
Motywacja uczniów do nauki/kompetencje/cele				
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.	− Zajęcia z psychologiem w formie warsztatów, pogadanek, dyskusji, mini wykładów ; − Dostosowana tematyka na lekcjach wychowawczych; − Metody aktywizujące, metody projektu, wzmacnianie sfery poznawczej;	Wychowawcy, Psycholog, Nauczyciele	Cały rok według potrzeb	Wszyscy uczniowie

Budowanie pozytywnego stosunku do szkoły Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Przykłady: ● Lekcje skierowane do wszystkich uczniów mające na celu wsparcie sfery poznawczej, treningi pamięci i koncentracji uwagi; ● Stwarzanie uczniom sytuacji, w której mają okazję osiągnąć sukces, aby wesprzeć ich wiarę we własne możliwości i aby budowali pozytywny obraz siebie (co przełoży się na wyższą motywację osiągnięć); ● Umożliwienie stałego kontaktu z psychologiem szkolnym, specjalistami, wsparcie nauczycieli; ● Zajęcia integracyjne w klasach, stwarzanie poczucia bezpieczeństwa w szkole; ● Bieżąca pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów.			
Współczesna technologia				
W procesie edukacyjnym wykorzystywanie narzędzi i zasobów cyfrowych, a w sytuacji konieczności prowadzenia zajęć zdalnie - metod kształcenia na odległość.	– Rozwijanie wśród uczniów umiejętności bezpiecznego i konstruktywnego korzystania z technologii cyfrowych; – Utrzymanie kontaktu z rodzicami i udzielanie bieżących wskazówek o wszystkich istotnych kwestiach. – Zachęcanie uczniów, szczególnie starszych, do podjęcia odpowiedzialności za swoją naukę; Przykłady: ● Informowanie rodziców i uczniów o ustalonych przez szkołę zasadach i formach kształcenia na odległość, o sposobach i narzędziach, które będzie wykorzystywać.	Nauczyciele, Informatycy, psycholog	Korzystanie z zasobów cyfrowych cały rok + nauka zdalna jeśli jest potrzeba	Wszyscy uczniowie

	● Korzystanie z zasobów cyfrowych na lekcjach, rozwijanie umiejętności z tego zakresu na lekcjach informatyki. ▪ Zajęcia z informatyki na temat bezpieczeństwa w Sieci.			

Wartości uniwersalne i role społeczne

<table>
<tr><th>Zadanie</th><th>Sposób realizacji</th><th>Odpowiedzialny</th><th>Termin oraz częstotliwość</th><th>Odbiorca</th></tr>
<tr><td>1. Pogadanka dotycząca wartości i znaczenia roli społecznych
2. Przygotowanie do życia w społeczności klasowej, szkolnej i lokalnej
3. Ukazywanie roli rodziny, jako podstawowej komórki społecznej przekazującej i chroniącej życie jako dobro najwyższe
4. Ukazywanie roli rodziny w kształtowaniu wartości oraz norm społecznych
5.Kształtowanie więzi prorodzinnych
6. Uczenie tolerancji oraz otwartości na różnorodność i odmienność
7.Kształtowanie świadomości o społecznym aspekcie bycia uczniem
8. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym
9. Rozwijanie ścisłych związków z najbliższym regionem i miejscem zamieszkania rozumianych jako mała ojczyzna
10. Kształtowanie umiejętności poprawnego i kulturalnego posługiwania się językiem ojczystym
11. Uwrażliwianie uczniów na problemy rówieśników jako</td><td>- lekcje wychowawcze
- lekcje wychowania do życia w rodzinie
- organizowanie oraz udział w uroczystościach okolicznościowych i patriotycznych
-spotkania z rodzicami
-informacje poprzez e-dziennik
- spotkania z wybitnymi osobami ze społeczności lokalnej i spoza niej</td><td>- dyrektor szkoły
- psycholog
-wychowawcy
-nauczyciele</td><td>IX-VI</td><td>Uczniowie</td></tr>
<tr><td colspan="5">OBOWIĄZKOWE DZIAŁANIA DLA WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI:

o wychowawcy klas przeprowadzają pogadankę dotyczącą wartości oraz znaczenia ról społecznych , ze szczególnym uwzględnieniem roli społecznych ucznia

o wybór samorządów klasowych przeprowadzonych według zasad demokracji , uświadomienie uczniom znaczenia i wpływu działalności samorządu klasowego na funkcjonowanie klasy jak również samorządu szkolnego

o wychowawca na przełomie maja –czerwca 2025 roku dokonuje ewaluacji działań w wymiarze wartości uniwersalnych i roli społecznych z uwzględnieniem potrzeb uczniów i rodziców, które będą mogły być uwzględnione w programie profilaktyczno-wychowawczym na rok szkolny 2026/2027

PRZYKŁADY:

o prowadzenie zajęć integrujących zespoły klasowe, budujące więzi z klasą i szkołą</td></tr>
</table>

kształtowanie postawy dobroci i odpowiedzialności wobec drugiego człowieka 12. Rozwijanie empatii i tolerancji uczniów na zachowania rówieśników u których zdiagnozowano stany chorobowe i zaburzenia. 13. Ukazywanie wartości autorytetu człowieka 14. Ukazywanie wybitnych osobowości świata kultury, nauki, sportu i rozrywki 15. Ukazywanie wartości bezinteresownej pomocy drugiemu człowiekowi i wolontariatu 16. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi 17. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów- uwrażliwianie na wartość słowa 18. Przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów. 19. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji i poznawanie ich wartości.	o zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego o pogadanki, warsztaty mające na celu wyposażenie uczniów jak reagować w sytuacjach niepokojących zachowań, słów rówieśników o działania mające na celu poszanowanie dla osób starszych i niepełnosprawnych o współpraca z Ośrodkiem Rehabilitacyjno- Edukacyjno-Wychowawczym w Rymanowie (Integracja z osobami niepełnosprawnymi poprzez spotkania z okazji świąt, zabawy karnawałowe, udział w obchodach Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej) o organizowanie okolicznościowych uroczystości z okazji rocznic, świąt państwowych i religijnych z uwzględnieniem patronów roku 2026 i 2027 o zwrócenie szczególnej uwagi na rocznicę odzyskania niepodległości, ukazanie uczniom wymiaru wartości pokoju i suwerenności w obliczu sytuacji w Ukrainie. o odwiedzanie miejsc pamięci (cmentarzy żołnierzy, pomników ofiar systemów totalitarnych, grobów nauczycieli), jako wyraz szacunku i pamięci o kultywowanie tradycji regionalnych (obrzędy, zwyczajów) związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy poprzez organizację Wigilii klasowych czy śniadania wielkanocnego o dbanie o poprawność i kulturę języka polskiego poprzez zorganizowanie dnia poprawnej polszczyzny, który w Polsce obchodzony jest 21 lutego o zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami zapisanymi w dokumentach: Konwencja Praw Dziecka, Kodeks Ucznia, Statut Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły, oraz regulaminami oraz pokazywanie swoją postawą, że zapisy dokumentów obowiązują wszystkich bez wyjątku uczniów, nauczycieli i rodziców o promowanie i nagradzanie wzorowych postaw uczniów wobec rówieśników, ale także w społeczności lokalnej

20. Rozwijanie asertywności, empatii, komunikowania potrzeb i granic, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przemoc i cyberprzemoc; ćwiczenie umiejętności szukania pomocy w sytuacjach trudnych.	

	o prowadzenie wszelkiego rodzaju zajęć i warsztatów mających na celu wypracowanie postaw empatii i szacunku wobec rówieśników z różnego rodzaju zaburzeniami i akceptacji ich przez zespół klasowy o prowadzenie pogadanek na temat takich wartości jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość o prowadzenie pogadanek o wartości rodziny, podkreślanie wartości i ważności Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka oraz Dnia Dziecka, kształtowanie myślenia, że aby okazywać wdzięczność nie trzeba kosztownych prezentów o przeprowadzanie zajęć dotyczących kultury osobistej uczniów, eliminowanie agresji słownej i wulgaryzmów o organizowanie spotkać z ciekawymi ludźmi , którzy są w lokalnej i poza lokalnej społeczności autorytetami, a tym samym inspirować uczniów w dążeniu do dobra i szlachetności o udział w akcjach wolontariatu, koła PCK mające na celu pomoc potrzebującym, współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi potrzebującym, organizacja zbiórek charytatywnych np. Krośnieńskie Pola Nadziei

Profilaktyka zdrowia fizycznego

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka. 5. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków.	Filozofia szkoły: Kształtowanie prawidłowych postaw szacunku dla wartości jaką jest życie człowieka od poczęcia aż do śmierci	Społeczność szkolna	Działania stałe	Społeczność szkolna
	Dopasowanie sprzętu szkolnego według norm i wymogów zdrowotnych (ławki, krzesełka, oświetlenie) Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa (m.in. monitoring wizyjny na korytarzach oraz w szatniach)	Dyrektor, organ prowadzący, pracownicy obsługi	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy
	Stołówka szkolna propagująca zdrowy styl życia	Przedsiębiorca, dyrektor, organ prowadzący	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy
	Akcja „dożywianie”	Psycholog, wychowawca, GOPS	Działania stałe	uczniowie
	Sklepik szkolny propagujący zdrowy styl życia	Dyrekcja, odpowiedzialny nauczyciel, samorząd uczniowski	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy
	Szkolne koła sportowe: sztuki walki i MMA, Nordicwalking, siatkówka, koszykówka, piłka nożna, piłka ręczna, basen, narciarstwo biegowe oraz inne	Nauczyciele wychowania fizycznego	Działania stałe	uczniowie
	Zawody sportowe	Nauczyciele wychowania fizycznego	Działania stałe	uczniowie

	Udział młodzieży w konkursach i akcjach propagujących zdrowy styl życia	nauczyciele	Działania stałe	uczniowie
	Profilaktyka *COVID-19* ● Kształtowanie nawyków higienicznych i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania pandemii SARS-COVID-19 ● Budowanie świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie pandemii ● Rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie innych osób z otoczenia Omawianie z uczniami zagadnień dotyczących dbania o zdrowie i higienę psychiczną w sytuacji zawieszenia zajęć stacjonarnych	Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pracownicy obsługi	Działania stałe (w czasie pandemii)	Społeczność szkolna
	Zachęcanie do czynnego wypoczynku, propagowanie zdrowego stylu życia i rozsądnego korzystania z komputera, telefonu	nauczyciele, wychowawcy, psycholog	Działania stałe	uczniowie
	Realizacja zajęć profilaktycznych poświęconych problematyce uzależnień (nikotynizm, e-papierosy, dopalacze, alkoholizm, narkomania, leki w celu odurzania się, telefon, hazard, gry komputerowe, Internet) na trzech poziomach: zapobieganie pojawiania się problemów (m.in. rozwijanie świadomości wśród	psycholog, wychowawcy, zaproszeni specjaliści	Działania stałe	

	uczniów, obrazowanie mechanizmów powstawania uzależnień); wczesna interwencja (podjęcie działań w przypadku uczniów z grupy ryzyka); interwencja po wystąpieniu uzależnienia (podjęcie działań w przypadku ucznia uzależnionego)			
	Podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych oraz postępowania w stosunku do uczniów przewlekle chorych	Dyrekcja, nauczyciele	Działania stałe	Uczniowie, nauczyciele
	Opieka stomatologiczna	Dyrekcja, stomatolog	Działania stałe	uczniowie
	Współpraca z higienistką szkolną w zakresie popularyzacji postaw prozdrowotnych i znaczenia zdrowia	Dyrekcja, nauczyciele, higienistka	Działania stałe	uczniowie
	Wdrażanie dzieci do troski o zdrowie, prawidłowej postawy wobec chorób, umiejętności korzystania z pomocy lekarza, pielęgniarki, środków farmakologicznych, realizacja hasła: „Jak zapobiegać, aby nie leczyć”	Nauczyciele, wychowawcy, psycholog	Działania stałe	uczniowie
	Profilaktyka onkologiczna	Nauczyciele biolodzy		uczniowie
	Wdrażanie zasad zachowania uczniów w przypadku różnego rodzaju zagrożeń; pogadanki na temat zachowania się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (np.	Wychowawcy, nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa	Działania stałe	uczniowie

	pożar, burza, powódź, uczestnictwo w ruchu drogowym)			
	Konkurs na stworzenie przez uczniów krótkiego filmu, który ma dwa cele: dotarcie do rówieśników i uświadomienie im jak zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna wpływają na wszystkie aspekty życia człowieka	Samorząd szkolny	Listopad - styczeń	uczniowie
	Zajęcia organizowane na szkolnym korytarzu podczas dłuższych przerw pt. „karnawał fit". Wybrani bądź chętni uczniowie uczą innych wymyślonych przez siebie układów tanecznych	Samorząd szkolny	Okres karnawału	uczniowie
	Akcja promująca problematykę zdrowego żywienia oraz aktywności fizycznej (debaty klasowe)	Wychowawca i wychowankowie	Godzina wychowawcza (do uzgodnienia między wychowawcą i jego uczniami)	uczniowie
	Uczniowie obliczają swój współczynnik BMI, przygotowują dokładną listę tego co standardowo spożywają podczas tygodnia (opis spożywanych produktów, sposób ich przyrządzenia, ilość w gramach, itp.) oraz obliczają wartość kaloryczną	Nauczyciele informatyki i biologii	Lekcja informatyki (do uzgodnienia między nauczyciele	uczniowie

	posiłków przy użyciu jednego z programów dostępnych w Internecie lub za pomocą metody papier, ołówek;		m i uczniami)	
	Projekt: wpływ na organizm fast food'ów?	Nauczyciele przyrody i biologii	Lekcja przyrody/biologii/edukacja wczesnoszkolna (do uzgodnienia między nauczycielem i uczniami)	uczniowie
	Znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu	Nauczyciele przyrody i biologii	Lekcja przyrody/biologii/edukacja wczesnoszkolna zgodnie z rozkładem materiału, podstawą programową	uczniowie
	Endorfiny w ciele po ćwiczeniach	Nauczyciele przyrody i biologii	Lekcja przyrody/biologii/edukacja wczesnoszkolna zgodnie z rozkładem materiału,	uczniowie

			podstawą programową	
	Nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach	Nauczyciele chemii, przyrody i biologii	Lekcja chemii/przyrody/biologii/ edukacja wczesnoszkolna zgodnie z rozkładem materiału, podstawą programową	uczniowie
	Zajęcia z Pierwszej Pomocy	Drużyna Pierwszej Pomocy z opiekunem	Warsztaty	Uczniowie

Współpraca z rodzicami

<table>
<tr><th>Zadanie</th><th>Sposób realizacji</th><th>Odpowiedzialny</th><th>Termin oraz częstotliwość</th><th>Odbiorca</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/ pracownicy szkoły.
2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi.
3. Pomoc w sytuacja trudnych związanych z pandemią COVID-19</td><td>- badanie ewaluacyjne
- spotkanie z psychologiem
- spotkania z rodzicami uczniów</td><td>Psycholog
wychowawcy
dyrekcja</td><td>Wrzesień

Cały rok</td><td>Wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, rodzice, opiekunowie dzieci</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:
● przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomu, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów,
● na podstawie zapisów w dzienniku lekcyjnym określa się, jaki procent rodziców/ opiekunów uczniów bierze udział w organizowanych wywiadówkach. Ponadto dokonuje się przeanalizowania danych dotyczących aktywności rodziców/opiekunów (np. organizacja lub współorganizacja wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych, itp.),
● szkoła przygotowuje raport związany ze zmianą sytuacji rodzinnej dzieci, w związku z pojawieniem się trudności związanych z COVID-19. Niektórzy młodzi ludzie mogli spotkać się ze stratą, przeżywają żałobę. Inni zmagają się z fizycznymi i/lub psychologicznymi konsekwencjami choroby. Nauczyciele, szkoła muszą być tego świadomi, w celu jak najodpowiedniejszego dopasowania działań wychowawczych,
● psycholog szkolny sporządza raport stanu rodzin będących niewydolnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze. Sporządzenie listy działań, jakie zostały podjęte przez szkołę w celu pomocy uczniom tych rodzin oraz analiza ich dotychczasowej skuteczności,
● wychowawcy podczas spotkania z rodzicami informują dorosłych o obecnej jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele,
● psycholog szkolny edukuje rodziców oraz nauczycieli gdzie szukać pomocy na tematy związane z pustką, stratą, depresją, wyalienowaniem, problemami komunikacyjnymi, tworzeniem dobrostanu uczniów;</td></tr>
<tr><td>4. Nawiązanie dialogu.
5. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków</td><td>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją,
- spotkania z wychowawcami klas.</td><td>Psycholog
wychowawcy
dyrekcja</td><td>Cały rok</td><td>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice/</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.
6. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.
7. Działalność Rady Rodziców Szkoły ,
w której pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni .</td><td></td><td></td><td></td><td>opiekunowie uczniów</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:
● dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/opiekunów prawnych, jakie mają prawa i obowiązki. Szkoła zachęca i umożliwia dorosłym podejmowania samodzielnych inicjatyw, samodzielnego angażowania się w życie placówki oraz dzielenia pomysłami z odpowiednimi nauczycielami bądź wychowawcami klas;
● dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni okres pracy szkoły. Najbardziej aktywni opiekunowie dzieci zostają wyróżnieni na zakończenie danego etapu edukacyjnego;
● wychowawca organizuje spotkanie z opiekunami dzieci, podczas którego zapoznaje się z ich opiniami i oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły;
● wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach na stronie Internetowej szkoły, media społecznościowe, e-maile, komunikatory w e-dzienniku, powiadamianie dorosłych podczas spotkań w szkole;
● szkoła organizuje Dni Otwarte dla rodziców/ opiekunów, podczas których uczniowie wcielają się w rolę organizatorów wydarzenia i oprowadzają rodziców/ opiekunów po szkole i przygotowanych atrakcjach.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">8. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</td><td>- współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli,
- udział rodziców w tworzeniu i opiniowaniu dokumentacji szkolnej (Statut, Programy)</td><td>Dyrekcja
Nauczyciele wychowawcy</td><td>Cały rok</td><td>Rodzice/ opiekunowie uczniów</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:
● pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka, Dnia Patrona Szkoły– w współorganizację zaangażowani zostają przedstawiciele Rady Szkoły, delegacje dorosłych z poszczególnych klas oraz inni chętni rodzice/ opiekunowie;</td></tr>
</table>

	● wspólne spotkania rodziców i nauczycieli z udziałem uczniów – wspólne organizowanie wydarzeń np.: o zorganizowanie Dnia Rodzica; o zorganizowanie Dnia Seniora; o zorganizowanie pikniku rodzinnego			
9. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 10. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym. 11. Realizacja tematyki prorodzinnej na lekcjach WDŻR, religii, godzinach wychowawczych.	- informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc, - zacieśnienie więzi emocjonalnej pomiędzy członkami rodziny, - ujednolicenie oddziaływań wychowawczych.			Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci
	Przykłady: ● psycholog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących; ● psycholog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia świadczących wsparcie w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę potrzebującą (np. omawiane sytuacje problemowe to problemy wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzicie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, eurosieroctwo, choroby); ● ścisła współpraca z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze i zagrożonych niedostosowaniem społecznym; ● psycholog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami, odwiedzanie domu rodzinnego ucznia; ● wspólne prowadzenie projektów np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów: o diagnoza problemu, o wdrożenie wszelakiej formy edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy (za pomocą ulotek, pogadanek, szkoleń, psychodram, poradników, filmów, warsztatów, spotkań z przedstawicielami służb mundurowych itp.),			

	o konsultacja ze specjalistami na temat sytuacji problemowej oraz wprowadzenie działań naprawczych, o wspólne organizowanie różnego typu akcji promujących zdrowy tryb życia oraz działań prorodzinnych, o organizowanie na lekcja WDŻR-u spotkań z ludźmi mogącymi stanowić moralny autorytet do naśladowania przez dzieci i młodzież, o informowanie o konsekwencjach, jakie spotykają sprawców przemocy i agresji, o informowanie uczniów, w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą między rówieśniczą, gdzie szukać pomocy, jakie działania podjąć, aby minimalizować możliwość zaistnienia sytuacji problemowe.			
12. Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. 13. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów. 14. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka. 15. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 16. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.	- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - spotkania z psychologiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą, - spotkania z wychowawcą i nauczycielami, - materiały szkoleniowe, informacyjne, - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, - wsparcie i pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla rodziców w ramach Punktu Konsultacyjnego PP-P.	Psycholog szkolny, dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, Pracownicy PP-P	Cały rok	Rodzice / opiekunowie uczniów
	Przykłady: ● dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami; ● nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami/opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Psycholog szkolny prowadzi grupowe i indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica / opiekuna w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy			

17. Spotkanie z rodzicami przedstawienie programu i założeń przedmiotu WDŻR 18. Zorganizowanie warsztatów dla rodziców, których tematem będzie „ Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały? Jak słuchać, aby dzieci do nas mówiły?” 19. Prelekcja dla rodziców „ Jak budować relacje z dzieckiem” 20. Konferencja z okazji Dnia Rodziny (15 maja) z gościem specjalnym.	spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego zachowania w przyszłości. ● spotkanie z psychologiem lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wspierania dziecka w nauce i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych (zapoznanie dorosłych z metodami pracy z dzieckiem); ● szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację; ● wychowawca i psycholog wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; ● zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka; ● wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów.

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych. 2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat. 3. Uczniowie są świadomi problemów ekologicznych. 4. Odnawialne źródła energii 5. Rozumienie związku jakości środowiska ze zdrowiem człowieka i odpowiedzialność za najbliższe otoczenie.	- narzędzia diagnostyczne - przedmioty szkolne - lekcje wychowawcze - zajęcia w terenie - eksperymenty - spotkanie z leśnikiem	nauczyciele biologii, chemii, plastyki, techniki, świetlicy szkolnej, wychowawcy	Działania stałe	Uczniowie
Przykłady: ● Nauczyciele odpowiedzialni są za przeprowadzenie badania ankietowego badającego poziom aktualnej wiedzy i świadomości ekologicznej jak i prezentowanych postaw proekologicznych. Badanie ankietowane przeprowadzone przez wykwalifikowanego w temacie psychologa, inną wykwalifikowaną w temacie osobę lub za pośrednictwem badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Ekologia" (badanie skierowane do całej społeczności szkolnej). ● Nauczyciele wyjaśniają zjawiska przyrodnicze na przykładzie rzeczywistych procesów i obiektów, na zajęciach w terenie. Przykładowe zagadnienia proponowane przez Ministerstwo: <u>Szkoła Podstawowa</u>: o Przedmiot geografia: wpływ działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu, inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne, rolnictwa, górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne, transportu na warunki życia i degradację środowiska przyrodniczego, konflikt interesów człowiek-środowisko, procesy rewitalizacji i działania proekologiczne. o Przedmiot biologia i chemia: uczeń przedstawia porosty jako organizmy wskaźnikowe, ocenia stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową; przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie zasadą zrównoważonego rozwoju, bada pH gleby na terenie Gminy Rymanów.			

	o Przedmiot chemia: wskazuje przyczyny i skutki spadku stężenia ozonu w stratosferze ziemskiej; proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”; wymienia czynniki środowiska, które powodują korozję; opisuje obieg tlenu i węgla w przyrodzie; projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną; opisuje skład i właściwości powietrza; wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza; wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami. Wykonuje doświadczenia badające pH śniegu i poziom zanieczyszczenia powietrza. o Przedmiot plastyka i technika: zajęcia artystyczne o tematyce ekologicznej. o Zajęcia świetlicowe: tematyka ekologiczna wplatana w plan zajęć, spacery i aktywność fizyczna na świeżym powietrzu. ● Uczniowie zaznajomieni zostają z terminem OZE, potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje. Wycieczka edukacyjna w okolice elektrowni wiatrowej w Rymanowie. ● Uczniowie poznają rolę drzewa w przyrodzie, znają znaczenie stwierdzenia 'drzewa są płucami świata', rozpoznają drzewa liściaste i iglaste w swoim otoczeniu. ● Uczniowie znają i rozpoznają rośliny i zwierzęta chronione. Lekcja w terenie : wycieczka na Wołtuszową – oznaczanie gatunków drzew iglastych i liściastych oraz obserwacja stanowiska płazów i gadów. ● Udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz wiedza jak to zrobić; zwiedzenie fabryki puszek/ odpadów. ● Organizacja szkolnych konkursów ekologicznych : „Pory roku w obiektywie aparatu” oraz „Bądźmy Eko” ● Wycieczka do urzędu Gminy Rymanów do referatu Ochrony Środowiska			
1. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności. 2. ECO-trendy 3. BIO-inspiracje	- godziny wychowawcze - współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi - spotkanie z pracownikami naukowymi - spotkania z pszczelarzem, leśnikiem, przyrodnikiem, podróżnikiem	Dyrekcja, nauczyciele biologii, chemii, plastyki, techniki, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, świetlicy szkolnej, wychowawcy	Działania stałe	Społeczność szkolna

4. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych	**Przykłady:** ● stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego – Konkurs na najciekawszy projekt. ● Podczas godziny wychowawczej uczniowie poruszą temat: o oszczędzanie' oraz bycie „Eko-odpowiedzialnym". o Produkty ECO, BIO i fake ECO/BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd. o Eco-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić. o „Pracowity jak pszczoła" - wycieczka do lokalnej pasieki. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie. o „Jesteś tym co jesz", projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów. ● Udział w programie EKO SZKOŁA mającym na celu propagowanie działalności ekologicznej w społeczności szkolnej. ● Spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia. ● Ile lat ma drzewo ? warsztaty przyrodnicze. ● Organizacja Festiwalu ekologicznego. Podczas którego poruszane będą zagadnienia ochrony środowiska i czystych źródeł energii. ● Warsztaty chemiczne pt. „Zróbmy naturalne mydło" ● Dzień Drzewa ● Dzień Wody ● Dzień Ziemi ● Akcja dokarmiamy ptaki – lekcja biologii pt. „Obserwacja ptactwa zimującego w Polsce" ● Akcja „KASZTANY" ● Udział w konkursach o tematyce ekologicznej. ● Warsztaty ceramiczne – wykonywanie ozdób świątecznych z naturalnych surowców.

1. Zwiększanie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych 2. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi. **3.** Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.	- szkolenia dla nauczycieli - współpraca z organizacjami zewnętrznymi	Dyrekcja, nauczyciele biologii, chemii, plastyki, techniki, świetlicy szkolnej, wychowawcy	Działania stałe	Nauczyciele, Wychowawcy
	Przykłady: ● Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Młodzieżowa Rada Klimatyczna, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Ekolandia.edu, Ekoskop, Greenpeace Polska, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi. ● Przeprowadzenie szkoleń doszkalających w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego. ● Przystąpienie do programu pt. EKO SZKOŁA.			

Pomocy uczniom z Ukrainy

<table>
<tr><th>Zadanie</th><th>Sposób realizacji</th><th>Odpowiedzialny</th><th>Termin</th><th>Odbiorca</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Kreowanie prospołecznych postaw wobec nowych uczniów, w tym rozwijanie pozytywnego systemu wartości.
2. Profilaktyka i edukacja antydyskryminacyjna dla polskich uczniów.
3. Pomoc uczniom w adaptacji do nowych warunków szkolnych - zajęcia integrujące prowadzone przez wychowawców, pedagoga.
4. Promowanie u uczniów postaw, które cechuje empatia, altruizm, wzajemna przyjaźń, poczucie więzi, zaufanie.
5. Reagowanie na każdy sygnał świadczący o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców.
6. Propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli;
7. Ścisła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas,</td><td>- spotkania klasowe,
- uroczystości szkolne,
- konkursy,
- wystawy,
- prezentacje multimedialne
- wycieczki lokalne,
- spotkania pozalekcyjne
- warsztaty
- indywidualne rozmowy</td><td>Dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, uczniowie</td><td>IX – VI</td><td><u>Uczniowie</u></td></tr>
<tr><td colspan="3">OBOWIĄZKOWE DZIAŁANIA DLA WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI:
● Działania w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniów w sytuacji kryzysowej wywołanej wojną w Ukrainie:
o Rozmowy z uczniami, rodzicami, konsultacje z psychologiem;
o Rozmowy psychologa z uczniami wszystkich klas;
o Dyżury psychologiczne
o Przeprowadzenie przez psychologa ankiety monitorującej samopoczucie i zapotrzebowanie na rozmowę z psychologiem (w pierwszych tygodniach wybuchu wojny)
● Działania w ramach wsparcia pozostałych nauczycieli:
o Indywidualne podejście ze strony każdego nauczyciela dotyczące nauczania uczniów z Ukrainy. Największą trudnością może być dla tych uczniów język polski, jednak należy zwracać uwagę także na przedmioty, które będą mocną stroną danego ucznia</td></tr>
</table>

nauczycielami, psychologiem oraz uczniami i ich rodzicami. 8. Diagnoza możliwości i potrzeb uczniów. 9. Dostosowanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb uczniów. 10. Wdrażanie uczniów do funkcjonowania w środowisku lokalnym i integracji z nim, poszerzanie wiedzy na temat środowiska lokalnego. 11. Przybliżenie uczniom polskiej kultury i tradycji. Kształtowanie postawy patriotycznej, wzajemne poznanie zwyczajów towarzyszącym świętom narodowym, religijnym i świeckim w Polsce i w Ukrainie. 12. Włączenie do działań adaptacyjnych i charytatywnych chętnych rodziców i uczniów. 13. Rozwijanie umiejętności uczenia się i motywacji do nauki, wzmacnianie poczucia własnej wartości. 14. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się, utrwalanie i zastosowanie	o Nauczyciele powinni pamiętać o kilku zasadach dotyczących oceniania pracy i postępów uczniów z Ukrainy, które mają na celu uniknąć odczucia nadmiernego stresu u uczniów, a tym samym zapobiec powstania blokady komunikacyjnej między uczniem a nauczycielem: - akceptować i chwalić każdą prawidłową wypowiedź ucznia, - w wypowiedziach pisemnych oceniać komunikatywność i jakość pracy - stosować tzw. język instrukcji – stosować krótkie, jasne i proste komunikaty oraz krótkie pytania; - umożliwiać w razie potrzeb korzystanie przez uczniów ze słownika dwujęzycznego podczas zajęć. **PONADTO** ● Ważne jest aby skupić się na integracji nowych uczniów z klasą, ponieważ komfort psychiczny dziecka i nawiązanie dobrych relacji z rówieśnikami daje możliwość stworzenia sprzyjającej atmosfery do osiągania sukcesów edukacyjnych. Warto jednak na początku poznać choć trochę ucznia i jego rodzinę. Wiedza ta może przyczynić się w późniejszym czasie np. do wzmocnienia pozycji ucznia w klasie. Warto także aby wychowawcy/nauczyciele przybliżyli sobie podstawową wiedzę dotyczącą kultury ukraińskiej. Ma to na celu zwiększenie jakości kontakt z danym uczniem – jest on wówczas bardziej autentyczny oraz daje uczniowi poczucie, że jego korzenie nie zanikną wraz z tymczasową zmianą miejsca zamieszkania i zmianą szkoły. ● Wychowawcy/nauczyciele powinni być także przygotowani na sytuacje związane z niewłaściwymi zachowaniami polskich uczniów. Jednym z rozwiązań tego typu sytuacji może być poprowadzenie lekcji przez nauczyciela historii na temat stosunków polsko-ukraińskich lub przeprowadzenie przez psychologa/pedagoga szkolnego zajęć dotyczących tolerancji lub indywidualnych rozmów z określonymi uczniami. ● Istotnym aspektem jest również współpraca z rodzicami/aktualnymi opiekunami uczniów ukraińskich. Pogłębienie tych kontaktów pomoże w uzyskaniu wiedzy na temat tego, jak w rzeczywistości czuje się określony uczeń w nowych okolicznościach i nowym środowisku oraz z jakimi trudnościami się zmaga. Tym samym daje to możliwość odpowiedniego zareagowania na zaistniałe potrzeby uczniów z Ukrainy. Należy pamiętać o możliwości integracji polskich i ukraińskich rodziców.

w praktyce nabytych umiejętności.	

Program wychowawczo-profilaktyczny dla społeczności

Liceum Ogólnokształcącego w Rymanowie

w roku szkolnym 2026/2027

Profilaktyki zdrowia psychicznego

<table>
<tr><th>Zadanie</th><th>Sposób realizacji</th><th>Odpowiedzialny</th><th>Termin</th><th>Odbiorca</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Tworzenie przyjaznej atmosfery w szkole zapewniającej uczniom poczucie bezpieczeństwa, przynależności, akceptacji.
2. Rozwijanie kompetencji emocjonalnych i społecznych uczniów.
3. Rozwijanie gotowości uczniów do proszenia o pomoc i zgłaszania wszelkich form przemocy w szkole.
4. Uwrażliwianie uczniów na problemy rówieśników związane ze zdrowiem psychicznym.
5. Profilaktyka uzależnień i zagrożeń, w tym zachowań autodestrukcyjnych.</td><td>- lekcje wychowawcze
- spotkania z psychologiem
- narzędzia diagnostyczne
- szkolenia, warsztaty
- dramy
- e-lekcje</td><td>Dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele</td><td>IX - VI</td><td><u>Uczniowie</u></td></tr>
<tr><td colspan="4">OBOWIĄZKOWE DZIAŁANIA DLA WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI:
o zainteresowanie codziennymi przeżyciami uczniów i ich kondycją psychiczną - podczas bieżącej pracy np. lekcja może rozpocząć się od pytania: „Jak samopoczucie?”. W przypadku zaobserwowania wszelkich niepokojących sygnałów należy bezzwłocznie poinformować wychowawcę/psychologa/rodziców,
o ukazywanie uczniom korzyści wynikających z dzielenia się problemami i przyjmowania pomocy, udzielanie uczniom wsparcia emocjonalnego oraz informacyjnego,
o wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji, lęku lub obniżenia kondycji psychicznej - indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń,</td></tr>
</table>

6. Propagowanie zdrowia psychicznego, szczególnie w kontekście psychologicznych konsekwencji izolacji oraz innych problemów wynikających z pandemii COVID-19. 7. Eliminowanie wszelkich symptomów przemocy psychicznej oraz przemocy fizycznej. 8. Wspomaganie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w związku z nową formułą egzaminu maturalnego od roku 2023.	o zajęcia reintegracyjne (których celem jest zwiększenie poczucia więzi ze szkołą oraz przynależności do zespołu klasowego, konspekty zajęć dla różnych grup wiekowych znajdują się m.in. na stronie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miejscu Piastowym), o rozmowy na temat sposobów radzenia sobie w potencjalnej sytuacji ponownej izolacji (np. organizowanie czasu wolnego, motywowanie się do nauki, poprawianie sobie samopoczucia, nawiązywanie relacji wykorzystując różne środki komunikacji), o budowanie poczucia własnej wartości (poprzez częste pochwały słowne, pozytywne uwagi), o rozwijanie prawidłowej interpretacji niepowodzeń (na bieżąco podczas lekcji lub wykorzystując gotowe konspekty lekcji); o eliminowanie wszelkich symptomów przemocy psychicznej (m.in. wyzwiska, krytyka, plotki, wykluczenie z grupy) oraz przemocy fizycznej (m.in. stosowanie siły we wzajemnych relacjach). **PONADTO:** Wychowawcy przeprowadzają własną diagnozę problemów (na podstawie rozmów z uczniami, nauczycielami, obserwacji zachowania poszczególnych uczniów oraz procesów grupowych) występujących wśród uczniów z jego klasy, a następnie spośród zamieszczonych poniżej propozycji wybierają te, które są najbardziej adekwatne do zaobserwowanych trudności: o rozwijanie asertywności (wykorzystywanie przykładów z życia, pogadanki z uczniami, posługiwanie się gotowymi konspektami zajęć zamieszczonymi w Internecie lub opracowywanie autorskich lekcji), o stymulowanie zdrowej interpretacji otaczającej nas rzeczywistości (opracowany przez psychologa szkolnego konspekt zajęć „Co się kryje w naszych myślach?”– do wglądu dla chętnych, dedykowany uczniów klas VI-VIII), o rozwijanie empatii i dostrzegania innych ludzi (podczas bieżącej pracy na lekcjach, z wykorzystaniem konspektów zajęć opracowanych przez psychologa szkolnego lub własnego autorstwa), o rozwijanie tolerancji uczniów na zachowania rówieśników, u których zdiagnozowano różne zaburzenia i choroby (np. zaburzenia ze spektrum autyzmu, ADHD), poprzez dostarczanie im fachowej wiedzy i wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania;

	o prowadzenie umiejętnej komunikacji, dialogu, argumentowania w sytuacji konfliktu, przyjmowania konstruktywnej informacji zwrotnej. Uczniowie wypracowują standardy komunikacyjne, wiedzą jakie są ich bariery komunikacyjne. Zajęcia mają na celu również zwiększenie uczniowskiej niezależności oraz odporności na presje środowiskową (podczas bieżącej pracy na lekcjach, z wykorzystaniem konspektów zajęć opracowanych przez psychologa szkolnego lub własnego autorstwa, np. Zajęcia prowadzone w formie dramy mogą pokazywać prawdziwe bądź wyreżyserowane zachowania problemowe oraz towarzyszące im emocje. Zadaniem uczniów jest wcielenie się w wyznaczone rolę oraz w konstruktywny i spokojny sposób rozwiązanie sytuacji problemowej. Początkowo uczniowie pracują w parach, jednakże na koniec jedna para, obserwowana jest przez resztę klasy, ma prawo udzielania swojego, dodatkowego feedbacku do zaobserwowanej sytuacji. Dobieranie konspektów zajęć do problemów prezentowanych przez uczniów danej klasy, o rozwijanie inteligencji emocjonalnej (uczniowie rozpoznają emocje, potrafią nazwać przeżywane przez siebie emocje, wiedzą, że wszystkie emocje są „dobre i przydatne", są świadomi, że ekspresja emocji może być zgodna lub niezgodna z normami przyjętymi w społeczeństwie), o rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem szkolnym, społecznym, zaprezentowanie wielu form radzenia ze stresem oraz umiejętnego wyciszania się. Proponowane formy zajęć: joga, ćwiczenia medytacyjne, medytacja przez taniec, zapoznanie się z metodą Schultza, Jacobsona. Korzystają z materiałów opracowanych przez psychologa szkolnego. Uczniowie wiedzą, czym jest stres, w jaki sposób reagują, oraz jak opanować sytuacje stresową, jakie metody na nich działają, o treningi umiejętności społecznych w przypadku uczniów prezentujących deficyty społeczne lub zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym (rozwijanie umiejętności współpracy w parach, grupach, angażowanie uczniów w projekty, prace umysłową na lekcji), o przeprowadzanie pogadanek dotyczących zagrożeń związanych z intensyfikacją korzystania z mediów społecznościowych, zjawiska agresji i przemocy w mediach społecznościowych oraz pojawiającym się problemom zdrowotnym (tj. otyłość, nabyte wady postawy, utrzymywanie odpowiedniej higieny ciała) oraz psychologicznym (tj. fizyczne odseparowanie od rówieśników), ☐ **Ponadto w klasach maturalnych – z uwagi na kierunek polityki oświatowej:** o wyjaśnianie funkcjonowania mózgu w kontekście efektywnego przyswajania wiedzy i umiejętności szkolnych;

	o techniki skutecznego uczenia się określonego materiału – „Jak uczyć się do matury, aby się dobrze przygotować?; o uczenie wykorzystywania wiedzy do rozwiązywania problemów; o podkreślanie wagi utrwalania materiału; o podkreślanie wagi nieopuszczania lekcji; o uczenie rozplanowywania sobie nauki; o praca z motywacją ucznia; o skuteczne sposoby radzenia sobie ze stresem egzaminacyjnym; o rozwijanie odporności emocjonalnej na niepowodzenia; o podkreślanie wagi zbilansowanej diety, aktywności fizycznej oraz odpoczynku; o rekomendowanie spotkań z psychologiem szkolnym; ● **W związku z nową formułą egzaminu maturalnego - prowadzenie godzin wychowawczych w niższych klasach licealnych:** o stymulowanie myślenia uczniów w kierunku projektowania swojej przyszłości –rozwijanie refleksji w kierunku: co zamierzam studiować i które przedmioty zdane na maturze pozwolą mi dostać się na ten kierunek – udzielanie uczniom wsparcia, przeglądanie ofert/kierunków studiów itp.; o tłumaczenie funkcjonowania mózgu w kontekście przyswajania wiedzy i umiejętności szkolnych; o techniki skutecznego uczenia się określonego materiału – „Jak uczyć się do matury, aby się dobrze przygotować?; o uczenie wykorzystywania wiedzy do rozwiązywania problemów; o podkreślanie wagi utrwalania materiału, nieopuszczania lekcji; o uczenie rozplanowywania sobie nauki; o praca z motywacją ucznia; o skuteczne sposoby radzenia sobie ze stresem egzaminacyjnym; o rozwijanie odporności emocjonalnej na niepowodzenia; o podkreślanie wagi zbilansowanej diety, aktywności fizycznej oraz odpoczynku; o rekomendowanie spotkań z psychologiem szkolnym.

	o inne działania adekwatne do wyników diagnozy wychowawcy. **<u>ZAPLANOWANE DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:</u>** ● Spotkanie z psychologiem szkolnym w poszczególnych klasach- podczas spotkania opowie on o swojej pracy, metodach, formach pracy oraz o tym, kto może się do niego zgłosić. Rozmowa o psychoterapii w nurcie pozytywnym, która pomoże 'odczarować' obecny, dość nieodpowiedni i mało pozytywny obraz psychologa i terapii psychologicznej, ● Wyposażanie uczniów w sposoby reagowania w przypadku osób prezentujących niepokojące wypowiedzi czy zachowania (korzystanie ze specjalistycznego wsparcia) – w tym samouszkodzenia, myśli rezygnacyjne czy samobójcze oraz tendencje samobójcze, ● Psycholog szkolny zorganizuje „kącik psychologiczny", którego celem będzie poszerzanie wiedzy z zakresu najczęściej występujących problemów wśród dzieci i młodzieży: ● 5-11 października - Europejski Tydzień Świadomości Dysleksji, ● 10 października – Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, ● listopad - przemoc rówieśnicza, ● grudzień – uzależnienia od telefonu, ● styczeń – zaburzenia lękowe, ● 23 luty – Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją, ● 18 marca – Europejski Dzień Mózgu, ● 21 marca - Światowy Dzień Zespołu Downa**,** ● 2 kwietnia – Dzień Świadomości Autyzmu, ● 7 kwietnia – Światowy Dzień Chorego Psychicznie, ● 5 maja – Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, ● 6 maja - Światowy Dzień Walki z Anoreksją, ● Czerwiec – uzależnienia od substancji psychoaktywnych. ● mediator szkolny przeprowadza warsztaty z mediacji rówieśniczych i kształci mediatorów rówieśniczych; ● wsparcie i opieka psychologa nad uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, zagrożonymi uzależnieniami, doświadczającymi przemocy, „hejtu", ● wspieranie uczniów prezentujących nieprawidłowości w sferze psychicznej (objawy zaburzeń odżywiania, zaburzeń nastroju, myśli samobójczych, zachowania autoagresywne itp.), ● leczenie zaburzeń psychicznych (prowadzenie terapii psychologicznej i psychoterapii poznawczo-behawioralnej),

	● przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem problemów psychologicznych bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych m.in. z przemocą i agresją i/lub cyberprzemocą w szkole – badanie przygotowuje psycholog wraz z zespołem ds. Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, ● współpraca z PP-P, PCPR-em, kuratorami sądowymi, Policją, Prokuraturą, ● realizacja zajęć profilaktycznych poświęconych problematyce uzależnień (nikotynizm, e-papierosy, dopalacze, alkoholizm, narkomania, leki w celu odurzania się, telefon, hazard, gry komputerowe, Internet) na trzech poziomach: ● zapobieganie pojawiania się problemów (m.in. rozwijanie świadomości wśród uczniów, obrazowanie mechanizmów powstawania uzależnień), ● wczesna interwencja (podjęcie działań w przypadku uczniów z grupy ryzyka), ● interwencja po wystąpieniu uzależnienia (podjęcie działań w przypadku ucznia uzależnionego).

1. Rozwijanie umiejętności zarządzanie sytuacją kryzysową. 2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, wiedzy na temat zaburzeń i chorób psychicznych oraz udzielania adekwatnej pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi itp. **3.** Nawiązanie współpracy z organizacjami, fundacjami.	- szkolenia - opracowane materiały informacyjne	Dyrektor, psycholog szkolny	IX - VI	**Nauczyciele, Wychowawcy**
	Zagadnienia: 1. Rozmowy z nauczycielami mające na celu rozwijanie zdolności do reagowania i zarządzania w sytuacjach trudnych, kryzysowych (zaznajomienie z przebiegiem i planem postępowania w sytuacji kryzysowej). Nauczyciel zna szkolne procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych obowiązujące w Zespole Szkół Publicznych w Rymanowie). **Z uwagi na coraz liczniej zgłaszane przez naszych uczniów myśli i zachowania wskazujące na ryzyko popełnienia przez nich samobójstwa:** **W sytuacji wypowiedzenia przez ucznia na terenie szkoły myśli rezygnacyjnych czy samobójczych i/lub tendencji samobójczych:** ● zadbanie o bezpieczną przestrzeń do rozmowy; ● okazanie troski i aktywne słuchanie;			

	● rekomendowane jest zadawanie bezpośrednich pytań: „Czy masz myśli samobójcze?”, „Czy planujesz się zabić?” ; ● unikanie moralizowania czy dyskusji na temat złych stron samobójstwa („to nic nie zmieni”, „jak się poczują Twoi rodzice?”); ● zapewnienie, że myśli samobójcze nie są lekceważone, pokazanie pewności siebie, wiary w przyszłość i determinacji w znalezieniu rozwiązania; ● wstępna diagnoza przyczyny (analiza sytuacji rodzinnej – czy uczeń ma wsparcie, z kim rozmawia o problemach); ● poinformowanie Dyrektora, psychologa szkolnego; ● bezzwłoczne poinformowanie rodziców oraz podjęcie decyzji o tym, czy należy wzywać pogotowie ratunkowe, czy informować lekarza prowadzącego lub psychoterapeutę – wnioski z przeprowadzonej interwencji sporządzamy na piśmie – dbamy o to, aby podpisał się rodzic; ● rodzic może zdecydować, że sam przetransportuje dziecko do szpitala (komfort, bezpieczne warunki) – wtedy koniecznie deklaruje to na piśmie; ● jeżeli nie, to wzywamy pogotowie; ● upewnienie się, że dziecku zapewniono adekwatną pomoc; ● rozmowa z uczniami klasy po konsultacji z Dyrektorem Szkoły. Informowanie o stanie zdrowia kolegi – po zgodzie rodziców (na piśmie); ● po powrocie ucznia do szkoły zapewnienie mu poczucia bezpieczeństwa; ● dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz obligatoryjna obserwacja ucznia przez wszystkich nauczycieli. **W sytuacji próby samobójczej:** ● bezzwłoczne zawiadomienie Dyrektora Szkoły, pogotowia ratunkowego i rodziców; ● zawiadomienie psychologa szkolnego; ● jeśli jest taka możliwość, to przeprowadzenie ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce i tam oczekiwanie na zespół medyczny. 2. Podnoszenie kompetencji z zakresu wiedzy na temat problemów młodzieży, z którymi zmagają się uczniowie ZSP w Rymanowie itp. 3. Wyposażanie nauczycieli w wiedzę niezbędną do pracy z uczniem realizującym kształcenie specjalne, z uwagi na różne niepełnosprawności, lub uczniem z różnymi problemami natury emocjonalnej. Psycholog szkolny opracowuje program pracy z konkretnym uczniem i informuje o nim nauczycieli. 4. Rozwijanie wiedzy nauczycieli w zakresie rozpoznawania wśród uczniów pierwszych objawów rożnych zaburzeń i chorób psychicznych oraz rozwijanie wśród nich umiejętności radzenia sobie np. nauczyciele rozumieją, czym jest depresja oraz potrafią rozpoznać stany depresyjne; wiedzą jakie emocje mogą

	towarzyszyć osobie w depresji; znają punkty zapalne; świadomi są możliwych konsekwencji wynikających z przeżywania stanów depresyjnych oraz ograniczeń; 5. Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne dla uczniów cierpiących na różne zaburzenia i choroby psychiczne lub będących w trudnej sytuacji rodzinnej, szkolnej itp. 6. Nauczyciele podnoszą swoje umiejętności wychowawcze oraz relacyjne i komunikacyjne w trójkącie dziecko-rodzic-nauczyciel (wychowawca). 7. Nauczyciel, wychowawca wspólnie z psychologiem szkolnym podejmują się diagnozy i interpretacji problemów uczniów, nieporozumień klasowych, konfliktów oraz przemocy rówieśniczej. 8. Podczas Rad Pedagogicznych omawiane są sposoby pracy z uczniem z trudnościami wychowawczymi oraz edukacyjnymi, wymagającym innego podejścia dydaktyczno-wychowawczego. 9. Nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami oferującymi wsparcie psychologiczne w momentach trudnych. Przykładowe organizacje: Instytut Edukacji Pozytywnej, Fundacja ISKIERKA, PPA - PolishPsychologists' Association, Fundacja Razem, Fundacja „Tumbopomaga", Fundacja Nagle Sami, FRIPP - Fundacja Rozwoju i Promocji Psychoterapii, itp. **10. Efektywność świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest jednym z ważniejszych zagadnień i wymogów stawianych przez pedagogami szkolnymi. Badanie proponowane przez ECRK pomoże sprawdzić czy poziom świadczonej pomocy jest obecnie wystarczający.**			
1. Zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców, rozwijania u dzieci motywacji do nauki oraz prezentowania pożądanych społecznie postaw. 2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie wiedzy na temat zespołu Aspergera oraz innych problemów z którymi zmagają się uczniowie ZSP w Rymanowie itp. 3. Wzmocnienie relacji i komunikacji na linii uczeń-nauczyciel-rodzic.	- szkolenia podczas wywiadówek - materiały informacyjne przesyłane na e-dziennik - ulotki opracowane ORE	Dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy	IX-VIII	**<u>Rodzice/ opiekunowie dzieci</u>**
	Propozycje: 1. Przesyłanie rodzicom materiałów dotyczących kompetencji rodzicielskich, sposobów motywowania dzieci do nauki, wypracowywania u nich pożądanych społecznie postaw. 2. Podczas spotkań i zebrań z rodzicami - praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych.			

	3. Podkreślanie wartości relacji i spójności oddziaływań dom-szkoła, wzmacnianie komunikacji na linii uczeń-nauczyciel-rodzic. 4. Psycholog przedstawi rodzicom, z czym aktualnie zmaga się młodzież, rodzice zostaną uwrażliwi, na jakie zachowania dziecka należy zwrócić szczególną uwagę. „Nastolatki – czego potrzebują i jak możemy je wspierać?”. 5. Działania ukierunkowane na eliminowanie czynników ryzyka różnych trudności (indywidualnych, rodzinnych, szkolnych oraz środowiskowych) oraz wzmacnianie czynników chroniących, budujących odporność emocjonalną dzieci i młodzieży.

Intelektualna

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI	ODBIORCA
Predyspozycje, uzdolnienia, wiadomości i umiejętności				

Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	− Obserwacje podczas bieżącej pracy; − Analiza wyników sprawdzianów umiejętności i kompetencji; − Analiza konkursów; − Analiza wytworów twórczych; − Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta; − Tworzenie warunków do rozwijania i prezentowania osiągnięć: programy artystyczne, uroczystości szkolne, konkursy; − Stosowanie aktywizujących metod pracy.	Nauczyciele Wychowawcy Psycholog	- Cały rok według potrzeb, - zgodnie z kalendarzem uroczystości szkolnych	Wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● zachęcanie i włączanie wszystkich uczniów do aktywnego udziału w różnego rodzaju uroczystościach szkolnych, programach; ● prezentowanie talentów (muzycznych, wokalnych, recytatorskich, tanecznych, sportowych, konstrukcyjnych) uczniów na forum szkoły/gminy/województwa/kraju; ● Aktywność badawcza w poznaniu rzeczywistości, eksperymentowanie; ● Wykorzystywanie na lekcjach burzy mózgów, metody projektów, dyskusji.			

Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień i dokonywania właściwych wyborów zawodowych	– Zajęcia z orientacji zawodowej, testy preferencji zawodowych; – W ramach godziny wychowawczej rozmowy na ten temat; – Możliwość kontaktu z psychologiem.	Wychowawcy Psycholog Doradca zawodowy	Pierwszy semestr	Klasy 3 i 4
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	Psycholog szkolny	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie
Kształcenie umiejętności rozpoznawania własnych emocji, czynieniu dobra	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce – wskazanie konkretnych zajęć	Psycholog szkolny Wychowawca	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie
Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, integrowanie zespołu klasowego, podnoszenie jakości relacji w szkole	Lekcje wychowawcze	Psycholog szkolny Wychowawcy klas Nauczyciele	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów	Wszyscy uczniowie

	Przykłady: ● Przeprowadzenie wśród uczniów klas 3 i 4 LO testów preferencji zawodowych, predyspozycji, zajęcia z doradcą zawodowym; ● Wsparcie psychologa szkolnego (rozwjianie obaw, rozwijanie i kształtowanie planów oraz marzeń).			
Wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości i umiejętności z akcentem na edukację patriotyczną oraz lekcje historii.	− Realizacja podstawowych wymagań programowych; − Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego; − Zapoznanie uczniów z dziedzictwem cywilizacyjnym Europy, szerzenie polskiej kultury oraz budowanie postaw patriotycznych.	Nauczyciele z poszczególnych przedmiotów	Cały rok według potrzeb	Wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● Zajęcia wstępne z każdego przedmiotu, szczególnie dla nowych klas. (omówienie Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniana, omówienie wymagań/planu na dany rok szkolny); ● Wykorzystanie wycieczek szkolnych w przekazywaniu wiedzy z historii; ● Obchodzenie świąt narodowych, np., 11 listopada.			
Trudności w nauce (diagnoza, wsparcie dla uczniów rodziców, nauczycieli)				
Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika.	− Diagnoza zjawiska; − Analiza dokumentów z poradni psychologiczno-pedagogicznej i zaleceń.	Psycholog Wychowawcy Nauczyciele	Cały rok według potrzeb	Wszyscy uczniowie
	Przykłady: ● diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce; ● Współpraca nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem w celu ustalenia spójnych działań, wsparcia dla uczniów przejawiających trudności w nauce.			

<table>
<tr><td></td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Pedagogizacja nauczycieli:
b) Na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</td><td>− spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
− szkolenie/ e-szkolenie.</td><td>Specjaliści w ramach szkolenia ,
Pracownicy poradni,
Psycholog,
Nauczyciele</td><td>Cały rok według potrzeb</td><td>Wszyscy nauczyciele</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:
● utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia oraz z psychologiem szkolnym;
● prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia;
● obserwacja/analiza zachowania się uczniów w szkole po okresie nauki zdalnej (strategie radzenia sobie, nastrój, relacje z rówieśnikami).</td></tr>
<tr><td>Nawiązanie lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.</td><td rowspan="2">− Spotkania rodziców z wychowawcami;
− Spotkania rodziców ze specjalistami (np. psycholog, logopeda);
− Spotkania rodziców z nauczycielami prowadzącymi zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze;
− Bieżące informowanie rodziców o postępach/trudnościach ucznia;
− Możliwość uzyskania wsparcia/informacji/pomocy w ramach współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
− Udostępnianie materiałów informacyjnych, szkoleniowych.</td><td>Wychowawcy,
Nauczyciele
Psycholog
Logopeda</td><td>Cały rok według potrzeb</td><td>Rodzice</td></tr>
<tr><td>Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce</td><td colspan="3">Przykłady:
● dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika;</td></tr>
</table>

przejawianych przez uczniów zdrowych.		● Nauczyciele/wychowawcy koncentrują się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami; ● Wychowawcy/psycholog prowadzi z rodzicami rozmowy mające na celu przypomnienie/uświadomienie jak ważne jest aktywne uczestnictwo opiekunów w życiu szkolnym dziecka; ● wychowawca / psycholog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; ● wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów; ● Szkoła na bieżąco informuje rodziców o udzielanym wsparciu, formie tego wsparcia, zakresie.		
Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.				
Motywacja uczniów do nauki/kompetencje/cele				
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	− Zajęcia z psychologiem w formie warsztatów, pogadanek, dyskusji, mini wykładów ; − Dostosowana tematyka na lekcjach wychowawczych; − Metody aktywizujące, metody projektu, wzmacnianie sfery poznawczej;	Wychowawcy Psycholog Nauczyciele	Cały rok według potrzeb	Wszyscy uczniowie
Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.	Przykłady: ● Lekcje skierowane do wszystkich uczniów mające na celu wsparcie sfery poznawczej, treningi pamięci i koncentracji uwagi; ● Stwarzanie uczniom sytuacji, w której mają okazję osiągnąć sukces, aby wesprzeć ich wiarę we własne możliwości i aby budowali pozytywny obraz siebie (co przełoży się na wyższą motywację osiągnięć); ● Umożliwienie stałego kontaktu z psychologiem szkolnym, specjalistami, wsparcie nauczycieli; ● Zajęcia integracyjne w klasach, stwarzanie poczucia bezpieczeństwa w szkole; ● Bieżąca pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów.			
Budowanie pozytywnego stosunku do szkoły				

Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych				
Współczesna technologia				
W procesie edukacyjnym wykorzystywanie narzędzi i zasobów cyfrowych, a w sytuacji konieczności prowadzenia zajęć zdalnie - metod kształcenia na odległość.	– Rozwijanie wśród uczniów umiejętności bezpiecznego i konstruktywnego korzystania z technologii cyfrowych; – Utrzymanie kontaktu z rodzicami i udzielanie bieżących wskazówek o wszystkich istotnych kwestiach. – Zachęcanie uczniów, szczególnie starszych, do podjęcia odpowiedzialności za swoją naukę; – Prowadzenie zajęć w trybie zdalnym. Przykłady: ▪ Informowanie rodziców i uczniów o ustalonych przez szkołę zasadach i formach kształcenia na odległość, o sposobach i narzędziach, które będzie wykorzystywane; ▪ Zajęcia z informatyki na temat bezpieczeństwa w Sieci.	Nauczyciele, Informatycy, Psycholog	Korzystanie z zasobów cyfrowych cały rok + nauka zdalna jeśli jest potrzeba	Wszyscy uczniowie

Wartości uniwersalne i role społeczne

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Analiza dotycząca rozumienia wartości i znaczenia roli społecznych 2. Przygotowanie do życia w społeczności klasowej, szkolnej i lokalnej 3. Ukazywanie roli rodziny, jako podstawowej komórki społecznej przekazującej i chroniącej życie jako dobro najwyższe w każdy etapie życia człowieka 4. Ukazywanie roli rodziny w kształtowaniu wartości oraz norm społecznych	- lekcje wychowawcze - lekcje wychowania do życia w rodzinie - organizowanie i udział w uroczystościach okolicznościowych i patriotycznych -spotkania z rodzicami -informacje poprzez e-dziennik - spotkania z wybitnymi osobami ze społeczności lokalnej i spoza niej	- dyrektor szkoły - psycholog -wychowawcy -nauczyciele	IX-VI	Uczniowie

5. Kształtowanie więzi prorodzinnych 6. Uczenie tolerancji oraz otwartości na różnorodność i odmienność 7. Kształtowanie świadomości o społecznym aspekcie bycia uczniem 8. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym 9. Rozwijanie ścisłych związków z najbliższym regionem i miejscem zamieszkania rozumianych jako mała ojczyzna 10. Kształtowanie umiejętności poprawnego i kulturalnego posługiwania się językiem ojczystym 11. Uwrażliwianie uczniów na problemy rówieśników jako kształtowanie postawy dobroci i odpowiedzialności wobec drugiego człowieka 12. Rozwijanie empatii i tolerancji uczniów na zachowania rówieśników u których zdiagnozowano stany chorobowe i zaburzenia. 13. Ukazywanie wartości autorytetu człowieka 14. Ukazywanie wybitnych osobowości świata kultury, nauki, sportu i rozrywki 15. Ukazywanie wartości bezinteresownej pomocy drugiemu człowiekowi i wolontariatu	**OBOWIĄZKOWE DZIAŁANIA DLA WYCHOWAWCÓW I NAUCZYCIELI:** o Nauczyciele odpowiedzialni są za przeprowadzenie badania ankietowego badającego posiadane przez uczniów wartości oraz umiejętność wartościowania każdej z nich. Badanie ankietowane przeprowadzone przez wykwalifikowanego w temacie psychologa, inną wykwalifikowaną w temacie osobę lub za pośrednictwem badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Wychowanie do wartości" wybór samorządów klasowych przeprowadzonych według zasad demokracji , uświadomienie uczniom znaczenia i wpływu działalności samorządu klasowego na funkcjonowanie klasy jak również samorządu szkolnego o wychowawca na przełomie maja –czerwca 2025 roku dokonuje ewaluacji działań w wymiarze wartości uniwersalnych i roli społecznych z uwzględnieniem potrzeb uczniów i rodziców, które będą mogły być uwzględnione w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na rok szkolny 2026/2027 **PRZYKŁADY:** **o** prowadzenie zajęć integrujących zespoły klasowe, budujące więzi z klasą i szkołą **o** zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego **o** udział uczniów w projekcie skierowanym do Samorządów Szkolnych- Akademia Demokracji **o** pogadanki, warsztaty mające na celu wyposażenie uczniów jak reagować w sytuacjach niepokojących zachowań, słów rówieśników **o** przeprowadzenie lekcji w ramach zajęć Wychowania do Życia w Rodzinie o rodzinie jako podstawowej komórce społecznej **o** działania mające na celu poszanowanie dla osób starszych i niepełnosprawnych **o** udział uczniów Liceum w wymianie w ramach projektu Erasmus

16. Realizacja działań profilaktyczno – wychowawczych zapobiegających: uzależnieniom, patologii społecznej, przemocy , agresji , obojętności. 17. Współpraca z młodzieżą europejską – Erasmus+ 18. Kształtowanie aktywnej i przedsiębiorczej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy	o współpraca z Ośrodkiem Rehabilitacyjno- Edukacyjno-Wychowawczym w Rymanowie (Integracja z osobami niepełnosprawnymi poprzez spotkania z okazji świąt, zabawy karnawałowe, udział w obchodach Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej) o organizowanie okolicznościowych uroczystości z okazji rocznic, świąt państwowych i religijnych z uwzględnieniem patronów roku 2026 i 2027 o odwiedzanie miejsc pamięci (cmentarzy żołnierzy, pomników ofiar systemów totalitarnych, grobów nauczycieli), jako wyraz szacunku i pamięci o kultywowanie tradycji regionalnych (obrzędy, zwyczajów) związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy poprzez organizację Wigilii klasowych czy śniadania o dbanie o poprawność i kulturę języka polskiego poprzez zorganizowanie Dnia Poprawnej Polszczyzny, który w Polsce obchodzony jest 21 lutego o zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami zapisanymi w dokumentach: Konwencja Praw Dziecka, Kodeks Ucznia, Statut Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły, oraz regulaminami oraz pokazywanie swoją postawą, że zapisy dokumentów obowiązują wszystkich bez wyjątku uczniów, nauczycieli i rodziców o promowanie i nagradzanie wzorowych postaw uczniów wobec rówieśników, ale także w społeczności lokalnej o prowadzenie wszelkiego rodzaju zajęć i warsztatów mających na celu wypracowanie postaw empatii i szacunku wobec rówieśników z różnego rodzaju zaburzeniami i akceptacji ich przez zespół klasowy o przeprowadzanie zajęć dotyczących kultury osobistej uczniów, eliminowanie agresji słownej i wulgaryzmów o zaangażowanie młodzieży w organizację wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ o organizowanie spotkać z ciekawymi ludźmi , którzy są w lokalnej i poza lokalnej społeczności autorytetami, a tym samym inspirować uczniów w dążeniu do dobra i szlachetności

	o udział w akcjach wolontariatu, koła PCK mające na celu pomoc potrzebującym, współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi potrzebującym, organizacja zbiórek charytatywnych np. Krośnieńskie Pola Nadziei o zajęcia z doradcą zawodowym o udział w programach organizowanych przez Urząd Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych , Banki o dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele organizują spotkania z ciekawymi osobami z różnych dziedzin

PROFILAKTYKA ZDROWIA FIZYCZNEGO

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka. 5. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków.	Filozofia szkoły: Kształtowanie prawidłowych postaw szacunku dla wartości jaką jest życie człowieka od poczęcia aż do śmierci	Społeczność szkolna	Działania stałe	Społeczność szkolna
	Dopasowanie sprzętu szkolnego według norm i wymogów zdrowotnych (ławki, krzesełka, oświetlenie)	Dyrektor, organ prowadzący, pracownicy obsługi	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy

	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa (m.in. monitoring wizyjny na korytarzach oraz w szatniach)			
	Stołówka szkolna propagująca zdrowy styl życia	Przedsiębiorca, dyrektor, organ prowadzący	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy
	Sklepik szkolny propagujący zdrowy styl życia	Dyrekcja, odpowiedzialny nauczyciel, samorząd uczniowski	Działania stałe	Uczniowie, pracownicy
	Szkolne koła sportowe: sztuki walki i MMA, Nordicwalking, siatkówka, koszykówka, piłka nożna, piłka ręczna, basen, narciarstwo biegowe oraz inne	Nauczyciele wychowania fizycznego	Działania stałe	uczniowie
	Zawody sportowe	Nauczyciele wychowania fizycznego	Działania stałe	uczniowie
	Udział młodzieży w konkursach i akcjach propagujących zdrowy styl życia	Nauczyciele	Działania stałe	uczniowie
	Profilaktyka *COVID-19* ● Kształtowanie nawyków higienicznych i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania pandemii SARS-COVID-19 ● Budowanie świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie pandemii ● Rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie innych osób z otoczenia	Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pracownicy obsługi	Działania stałe (w czasie pandemii)	Społeczność szkolna

	Omawianie z uczniami zagadnień dotyczących dbania o zdrowie i higienę psychiczną w sytuacji zawieszenia zajęć stacjonarnych			
	Zachęcanie do czynnego wypoczynku, propagowanie zdrowego stylu życia i rozsądnego korzystania z komputera, telefonu	nauczyciele, wychowawcy, psycholog	Działania stałe	uczniowie
	Realizacja zajęć profilaktycznych poświęconych problematyce uzależnień (nikotynizm, e-papierosy, dopalacze, alkoholizm, narkomania, leki w celu odurzania się, telefon, hazard, gry komputerowe, Internet) na trzech poziomach: zapobieganie pojawiania się problemów (m.in. rozwijanie świadomości wśród uczniów, obrazowanie mechanizmów powstawania uzależnień); wczesna interwencja (podjęcie działań w przypadku uczniów z grupy ryzyka); interwencja po wystąpieniu uzależnienia (podjęcie działań w przypadku ucznia uzależnionego)	psycholog, wychowawcy, zaproszeni specjaliści	Działania stałe	
	Podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych oraz postępowania w stosunku do uczniów przewlekle chorych Rozpoznawanie mechanizmów uzależnień od substancji i zachowań, czynników ryzyka i chroniących, presji rówieśniczej,	Dyrekcja, nauczyciele	Działania stałe	Uczniowie, nauczyciele

	ćwiczenie odmawiania i podejmowania bezpiecznych decyzji. Higiena cyfrowa obejmuje m.in. równowagę między aktywnością online i offline, ochronę danych i wizerunku przeciwdziałanie hejtowi i cyberprzemocy.			

	Opieka stomatologiczna	Dyrekcja, stomatolog	Działania stałe	uczniowie
	Współpraca z higienistką szkolną w zakresie popularyzacji postaw prozdrowotnych i znaczenia zdrowia	Dyrekcja, nauczyciele, higienistka	Działania stałe	uczniowie
	Wdrażanie dzieci do troski o zdrowie, prawidłowej postawy wobec chorób, umiejętności korzystania z pomocy lekarza, pielęgniarki, środków farmakologicznych, realizacja hasła: „Jak zapobiegać, aby nie leczyć”	Nauczyciele, wychowawcy, psycholog	Działania stałe	uczniowie
	Profilaktyka onkologiczna	Nauczyciele biolodzy		uczniowie
	Wdrażanie zasad zachowania uczniów w przypadku różnego rodzaju zagrożeń; pogadanki na temat zachowania się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (np. pożar, burza, powódź, uczestnictwo w ruchu drogowym)	Wychowawcy, nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa	Działania stałe	uczniowie
	Konkurs na stworzenie przez uczniów krótkiego filmu, który ma dwa cele: dotarcie do rówieśników i uświadomienie im jak zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna wpływają na wszystkie aspekty życia człowieka	Samorząd szkolny	Listopad - styczeń	uczniowie

	Akcja promująca problematykę zdrowego żywienia oraz aktywności fizycznej (debaty klasowe)	Wychowawca i wychowankowie	Godzina wychowawcza (do uzgodnienia między wychowawcą i jego uczniami)	uczniowie
	Uczniowie obliczają swój współczynnik BMI, przygotowują dokładną listę tego co standardowo spożywają podczas tygodnia (opis spożywanych produktów, sposób ich przyrządzenia, ilość w gramach, itp.) oraz obliczają wartość kaloryczną posiłków przy użyciu jednego z programów dostępnych w Internecie lub za pomocą metody papier, ołówek;	Nauczyciele informatyki	Lekcja informatyki i biologii (do uzgodnienia między nauczycielem i uczniami)	uczniowie
	Projekt: wpływ na organizm fast food'ów?	Nauczyciele biologii	Lekcja biologii (do uzgodnienia między nauczycielem i uczniami)	uczniowie
	Znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu	Nauczyciele przyrody i biologii	Lekcja biologii zgodnie z rozkładem	uczniowie

			materiału, podstawą programową	
	Endorfiny w ciele po ćwiczeniach	Nauczyciele przyrody i biologii	Lekcja biologii zgodnie z rozkładem materiału, podstawą programową	uczniowie
	Nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach	Nauczyciele chemii, przyrody i biologii	Lekcja chemii/biologii/ zgodnie z rozkładem materiału, podstawą programową	uczniowie
	Współpraca z Towarzystwem Gimnastycznym SOKÓŁ – udział w zajęciach sportowych i zawodach	Nauczyciele	Działania stałe	uczniowie
	Zajęcia terenowe dla klas wojskowych	Nauczyciele	Działania stałe	uczniowie
	Wdrażanie młodzieży do troski o własne zdrowie, prawidłowych postawy wobec chorób, umiejętności korzystania z pomocy	Wychowawca, nauczyciel biologii	Działania stałe	uczniowie
	Udział młodzieży w programie „Wybierz życie – pierwszy krok”, profilaktyka raka szyjki macicy	Wychowawca, nauczyciel biologii		uczennice

	Zachęcanie młodzieży do włączania się w akcje „Honorowy dawca krwi”, „Zostań dawcą szpiku”, „Drugie życie” itp. mające na celu ratowanie życia innym	Opiekun koła		uczniowie
	„Szkolne Koło Honorowych Dawców Krwi” (zrzesza nauczycieli i uczniów	Opiekun koła		uczniowie

Współpraca z rodzicami

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/ pracownicy	- badanie ewaluacyjne - spotkanie z psychologiem - spotkania z rodzicami uczniów	Psycholog wychowawcy dyrekcja	Wrzesień Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, rodzice, opiekunowie dzieci

szkoły. 2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi. 3. Pomoc w sytuacja trudnych związanych z pandemią COVID-19	**Przykłady:** ● przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomu, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów, ● na podstawie zapisów w dzienniku lekcyjnym określa sie, jaki procent rodziców/ opiekunów uczniów bierze udział w organizowanych wywiadówkach. Ponadto dokonuje się przeanalizowania danych dotyczących aktywności rodziców/opiekunów (np. organizacja lub współorganizacja wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych, itp.), ● szkoła przygotowuje raport związany ze zmianą sytuacji rodzinnej dzieci, w związku z pojawieniem się trudności związanych z COVID-19. Niektórzy młodzi ludzie mogli spotkać się ze stratą, przeżywają żałobę. Inni zmagają się z fizycznymi i/lub psychologicznymi konsekwencjami choroby. Nauczyciele, szkoła muszą być tego świadomi, w celu jak najodpowiedniejszego dopasowania działań wychowawczych, ● psycholog szkolny sporządza raport stanu rodzin będących niewydolnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze. Sporządzenie listy działań, jakie zostały podjęte przez szkołę w celu pomocy uczniom tych rodzin oraz analiza ich dotychczasowej skuteczności, ● wychowawcy podczas spotkania z rodzicami informują dorosłych o obecnej jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele, ● wychowawca klasy lub wychowawca internatu informuje rodziców/ opiekunów o pojawieniu się niepożądanych sygnałów lub negatywnych zachowań uczniów przebywających w internacie szkolnym; ● psycholog szkolny edukuje rodziców oraz nauczycieli gdzie szukać pomocy na tematy związane z COVID-19 (pustka, strata, depresja, wyalienowanie, problemy komunikacyjne, itp.)			
4. Nawiązanie dialogu. 5. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z	- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją, - spotkania z wychowawcami klas.	Psycholog wychowawcy dyrekcja	Cały rok	Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice/ opiekunowie uczniów

<table>
<tr><td>faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.
6. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.
7. Działalność Rady Rodziców Szkoły ,
w której pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni .</td><td colspan="4">Przykłady:
● dyrektor, psycholog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/opiekunów prawnych, jakie mają prawa i obowiązki. Szkoła zachęca i umożliwia dorosłym podejmowania samodzielnych inicjatyw, samodzielnego angażowania się w życie placówki oraz dzielenia pomysłami z odpowiednimi nauczycielami bądź wychowawcami klas;
● dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni okres pracy szkoły. Najbardziej aktywni opiekunowie dzieci zostają wyróżnieni na zakończenie danego etapu edukacyjnego;???
● wychowawca organizuje spotkanie z opiekunami dzieci, podczas którego zapoznaje się z ich opiniami i oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły;
● wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach na stronie Internetowej szkoły, media społecznościowe, e-maile, komunikatory w e-dzienniku, powiadamianie dorosłych podczas spotkań w szkole;
● szkoła organizuje Dni Otwarte dla rodziców/ opiekunów, podczas których uczniowie wcielają się w rolę organizatorów wydarzenia i oprowadzają rodziców/ opiekunów po szkole i przygotowanych atrakcjach.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">8. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</td><td>- współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli,
- udział rodziców w tworzeniu i opiniowaniu dokumentacji szkolnej (Statut, Programy)</td><td>Dyrekcja
Nauczyciele wychowawcy</td><td>Cały rok</td><td>Rodzice/ opiekunowie uczniów</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:
● pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka, Dnia Patrona Szkoły, wyjazdy klas mundurowych – w współorganizację zaangażowani zostają przedstawiciele Rady Szkoły, delegacje dorosłych z poszczególnych klas oraz inni chętni rodzice/ opiekunowie;
● wspólne spotkania rodziców i nauczycieli z udziałem uczniów – wspólne organizowanie wydarzeń np.:</td></tr>
</table>

	o zorganizowanie Dnia Rodzica; o zorganizowanie Dnia Seniora; o zorganizowanie pikniku rodzinnego o organizacja Półmetku, Studniówki.

9. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 10. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym. 11. Realizacja tematyki prorodzinnej na lekcjach WDŻR, religii, godzinach wychowawczych.	- informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc, - zacieśnienie więzi emocjonalnej pomiędzy członkami rodziny, - ujednolicenie oddziaływań wychowawczych.			Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci
	Przykłady: ● psycholog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących; ● psycholog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia świadczących wsparcie w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę potrzebującą (np. omawiane sytuacje problemowe to problemy wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzicie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, eurosieroctwo, choroby); ● ścisła współpraca z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze i zagrożonych niedostosowaniem społecznym; ● psycholog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami, odwiedzanie domu rodzinnego ucznia; ● wspólne prowadzenie projektów np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów: o diagnoza problemu, o wdrożenie wszelakiej formy edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy (za pomocą ulotek, pogadanek, szkoleń, psychodram, poradników, filmów, warsztatów, spotkań z przedstawicielami służb mundurowych itp.),			

	o konsultacja ze specjalistami na temat sytuacji problemowej oraz wprowadzenie działań naprawczych, o wspólne organizowanie różnego typu akcji promujących zdrowy tryb życia oraz działań prorodzinnych, o organizowanie na lekcja WDŻR-u spotkań z ludźmi mogącymi stanowić moralny autorytet do naśladowania przez dzieci i młodzież, o informowanie o konsekwencjach, jakie spotykają sprawców przemocy i agresji, o informowanie uczniów, w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą międzyrówieśniczą, gdzie szukać pomocy, jakie działania podjąć, aby minimalizować możliwość zaistnienia sytuacji problemowe.			
12. Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. 13. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów. 14. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka. 15. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 16. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.	- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - spotkania z psychologiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą, - spotkania z wychowawcą i nauczycielami, - materiały szkoleniowe, informacyjne, - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, - wsparcie i pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla rodziców w ramach Punktu Konsultacyjnego PP-P.	Psycholog szkolny, dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, Pracownicy PP-P	Cały rok	Rodzice / opiekunowie uczniów
	Przykłady: ● dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami; ● nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami/opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Psycholog szkolny prowadzi grupowe i indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica / opiekuna w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy			

17. Spotkanie z rodzicami przedstawienie programu i założeń przedmiotu WDŻR 18. Zorganizowanie warsztatów dla rodziców, których tematem będzie „ Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały? Jak słuchać, aby dzieci do nas mówiły?” 19. Prelekcja dla rodziców „ Jak budować relacje z dzieckiem” 20. Konferencja z okazji Dnia Rodziny (15 maja) z gościem specjalnym.	spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego zachowania w przyszłości. ● spotkanie z psychologiem lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wspierania dziecka w nauce i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych (zapoznanie dorosłych z metodami pracy z dzieckiem); ● szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację; ● wychowawca i psycholog wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; ● zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka; ● wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów.

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych. 2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich	- narzędzia diagnostyczne - przedmioty szkolne - lekcje wychowawcze - zajęcia w terenie - eksperymenty - spotkanie z leśnikiem	nauczyciele biologii, chemii, plastyki, wychowawcy		Uczniowie

świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat. 3. Uczniowie są świadomi problemów ekologicznych. 4. Odnawialne źródła energii	**Przykłady:** ● Nauczyciele wyjaśniają zjawiska przyrodnicze na przykładzie rzeczywistych procesów i obiektów, na zajęciach w terenie. Przykładowe zagadnienia proponowane przez Ministerstwo: <u>Szkoła Ponadpodstawowa</u> o Przedmiot biologia – uczeń: wyjaśnia, czym jest tolerancja ekologiczna; planuje i przeprowadza doświadczenie mające na celu zbadanie zakresu tolerancji ekologicznej w odniesieniu do wybranego czynnika środowiska, uzasadnia konieczność stosowania różnych form ochrony przyrody, w tym Natura 2000; uzasadnia konieczność współpracy międzynarodowej (CITES, Konwencja o Różnorodności Biologicznej, Agenda 21) dla ochrony różnorodności biologicznej; przedstawia istotę zrównoważonego rozwoju). o Przedmiot geografia – hydrosfera: zasoby wód na ziemi, morza, prądy morskie, sieć rzeczna, lodowce; Problemy środowiskowe współczesnego świata: tropikalne cyklony, trąby powietrzne, sztormy, powodzie, tsunami, erozja gleb, wulkanizm, wstrząsy sejsmiczne, powstawanie lejów krasowych, zmiany klimatu, pustynnienie, zmiany zasięgu lodowców, ograniczone zasoby wody na Ziemi, zagrożenia geo-różnorodności i bioróżnorodności. o Przedmiot chemia – uczeń: wymienia podstawowe rodzaje zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby /np. metale ciężkie, węglowodory, produkty spalania paliw, freony, pyły, azotany(V), fosforany(V), ortofosforany (V)/, ich źródła oraz wpływ na stan środowiska naturalnego; opisuje rodzaje smogu oraz mechanizmy jego powstawania; proponuje sposoby ochrony środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniem i degradacją zgodnie zasadami zrównoważonego rozwoju. o Przedmiot fizyka – realizacja projektu pt. „Badania fizyczne dotyczące ocieplania się klimatu – nagroda Nobla w dziedzinie fizyki”.

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">

Uczniowie zaznajomieni zostają z terminem OZE, potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje.
Uczniowie poznają rolę drzewa w przyrodzie, znają znaczenie stwierdzenia 'drzewa są płucami świata', rozpoznają drzewa liściaste i iglaste w swoim otoczeniu.
Uczniowie znają i rozpoznają rośliny i zwierzęta chronione
Udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz wiedza jak to zrobić; zwiedzenie fabryki puszek/ odpadów.

</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności.
6. ECO-trendy
7. BIO-inspiracje
8. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych</td><td>- godziny wychowawcze
- współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi
- piknik na pożegnanie lata
- spotkanie z pszczelarzem</td><td>Dyrekcja, nauczyciele biologii, chemii, plastyki, wychowawcy</td><td></td><td>Uczniowie</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:

Festiwal ekologiczny w Rymanowie Zdroju
Stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego
Przeprowadzenie szkolnego projektu pt. „Świadomy konsument”. Projekt ma za zadanie pokazać konsumpcyjny sposób codziennego funkcjonowania, oraz nieodzowną chęć otaczania się coraz to nowymi i niepotrzebnymi przedmiotami. Projekt uświadamia również jaki wpływ mają na nas informacje przekazywane przez mass media. Uczniowie dowiedzą się, że reklamy 'nafaszerowane' są różnymi manipulacyjnymi technikami, które utrwalają w nas chęci zakupowe oraz nieustanne gonienie na nowinkami ze świata mody, kosmetyki, elektroniki, itp.
Podczas godziny wychowawczej uczniowie poruszą temat:

'oszczędzanie' oraz bycie ekoodpowiedzialnym”.
Produkty ECO, BIO i fake ECO/BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd.
Eco-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić.

</td></tr>
</table>

	o zdrowa żywność i superfood, czyli zajęcia poświęcone żywności bogatej w składniki odżywcze. Uczniowie tworzą własne menu i przygotowują proste potrawy na zaplanowane wcześniej 'piknik na pożegnanie lata'. o „Pracowity jak pszczoła” - wycieczka do lokalnej pasieki. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie. o „Jesteś tym co jesz”, projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów. o „woda mineralna i źródlana vs wody smakowe oraz tzn. softdrinks'”, czyli wszystko co trzeba wiedzieć o wodzie. Uczniowie dowiadują się, że kupowane przez nich produkty nie są sobie równie; wiedzą w jaki sposób czytać oraz interpretować etykiety na produktach. o „eco i bio hieroglify”, czyli w jaki sposób dobrze czytać i poprawnie interpretować znaczki na produktach. o projekt „świadome zakupy” wprowadza uczniów w świat dorosłego konsumenta, który codziennie staje przed wyborem zakupu produktów spożywczych czy pierwszej potrzeby. Wielość produktów, etykiety reklamowe oraz skomplikowane składy, często nie ułatwiają podjęcia decyzji, który produkt jest najlepszy i należy go kupić. Nauczyciele pomagają uczniom zrozumieć to zagadnienie. ● Spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia ● Udział w konkursach o tematyce ekologicznej. ● Dzień Ziemi ● Dzień Wody ● Dzień Drzewa ● Wycieczka do rezerwatu przyrody „Prządki’’ – uwrażliwienie młodzieży na piękno i potrzebę ochrony natury niezmienionej przez człowieka. ● Wycieczka edukacyjna do Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki w Odrzechowej. ● Wycieczka do Karpackiej Troi w ramach dnia bez plastiku. Uświadomienie młodzieży, iż można na co dzień stosować materiały wielokrotnego użytku, wykonane z naturalnych surowców. ● Warsztaty ceramiczne – wykonywanie z naturalnych surowców ozdób świątecznych. ● Lekcja w terenie pt. „Feria barw w Rymanowie Zdroju. Dlaczego liście drzew zmieniają kolor. ● Lekcja w terenie pt. „Sprzątanie świata” ● Naturalne kosmetyki alternatywą dla chemii wokół nas – zajęcia koła biologicznego.

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">● Lekcja w terenie w prelekcją leśniczego pt. „Las w zimowej szacie – śladami tropów zwierząt’.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">9. Zwiększanie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych
10. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi.
11. Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.</td><td>- szkolenia dla nauczycieli
- współpraca z organizacjami zewnętrznymi

- spotkanie z pracownikami naukowymi</td><td></td><td></td><td>Nauczyciele,
Wychowawcy</td></tr>
<tr><td colspan="4">Przykłady:

● Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Młodzieżowa Rada Klimatyczna, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Ekolandia.edu, Ekoskop, Greenpeace Polska, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi.
● Przeprowadzenie szkoleń doszkalających w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego.
● Przystąpienie do programu pt. EKO SZKOŁA.</td></tr>
</table>

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2) analizę dokumentacji,
3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
4) rozmowy z rodzicami,
5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w porozumieniu z Radą Rodziców Zespołu Szkół Publicznych w Rymanowie w dniu 23.09.2026 roku.